
Onderwerp Evaluatie Kadernota afval 2013-2025

Zaaknummer		Teammanager	Renee Vercoulen
B & W datum	19 september 2023	Afdeling/Team	Wijk, Dorp en Vastgoedbeheer
Naam steller	Mieke Olde Engberink	Portefeuillehouder	Erik van Daal

Besproken met portefeuillehouder
Ja, met Erik van Daal op 8 september 2023

Openbaarheid
Ja, na het informeren van raadsleden.

Bevoegd orgaan
B en W

Ter kennisname aanbieden aan Commissie Werken en Besturen en de Raad

ADVIES

1. De Evaluatie kadernota Afval 2013-2025 vast te stellen.
2. De Evaluatie kadernota Afval 2013-2025 te delen met de raad via bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Inleiding

De kadernota 'Venray rijk aan grondstoffen 2013-2025' loopt over twee jaar af. We starten nu met het leggen van de basis voor een nieuw grondstoffenplan voor de toekomst. Hiervoor is een evaluatie van het huidige afvalbeleid opgesteld. Deze ligt nu voor om vast te laten stellen door uw college. Daarnaast zijn raadsleden en inwoners benieuwd naar de resultaten van het nieuwe inzamelsysteem van afval. Daarvoor was het nodig om eerst alle cijfers van een volledig jaar te analyseren (inclusief alle seizoenen). Met deze evaluatie informeren we de raadsleden uitgebreid hierover.

Beoogd resultaat

Het informeren van uw college en de raad over de uitkomsten van het afvalbeleid van de afgelopen jaren. Op basis hiervan kunnen we met betrokkenheid van de raad de koers uitzetten voor een nieuw op te stellen grondstoffenplan voor de toekomst.

Argumenten*1.1 De evaluatie is nodig bij het opstellen van een nieuw grondstoffenplan*

Bij het opstellen van een nieuw grondstoffenplan houden we rekening met de uitkomsten van de evaluatie. De analyse van de inzamelgegevens zijn bijvoorbeeld van belang, gecombineerd met de resultaten van het bewonersonderzoek dat in maart 2023 is uitgevoerd. Het opstellen van een nieuw plan vindt tijdig voor afloop van de huidige kadernota in 2025 plaats.

1.2 Dit past binnen de activiteiten vastgesteld in het collegeprogramma

In het collegeprogramma staat bij uit te voeren activiteiten onder het kopje 'Woonomgeving' de evaluatie van het huidige afvalbeleid benoemd. Met deze evaluatie geven we hier uitvoering aan.

2.1 We willen de raad informeren over de resultaten van het afvalbeleid

We zijn nu een volledig jaar verder sinds het nieuwe inzamelsysteem van start is gegaan en hebben alle seizoenen gehad. Aan de raad is een evaluatie van het nieuwe inzamelsysteem toegezegd.

2.2 We willen de inwoners informeren en bedanken

Nu de resultaten bekend zijn van het nieuwe inzamelsysteem, willen we zo snel mogelijk de inwoners hierover informeren en ook bedanken. Hoe langer dit duurt ten opzichte van de start van het nieuwe inzamelsysteem en het daaropvolgende bewonersonderzoek, hoe meer we het momentum kwijtraken. De inwoners informeren en bedanken willen we echter pas doen zodra de raad is geïnformeerd.

Kanttekeningen of risico's*2.1 Het is te verwachten dat het onderwerp afval discussie oproept*

Ondanks de positieve resultaten, zijn er ook negatieve ervaringen bij een deel van de inwoners. Denk aan de plekken waar overlast is van PMD-zakken. Het kan zijn dat dit de boventoon voert, al is hier wel aandacht aan besteed in de evaluatie. Door de negatieve effecten van het beleid te erkennen en aan te geven deze in het nieuwe grondstoffenplan mee te nemen, ondervangen we een deel van deze sentimenten.

2.2 Met deze evaluatie is het nog niet klaar met het onderwerp afval

De mooie resultaten roepen wellicht het gevoel op dat we al een heel eind op weg zijn als gemeente Venray. Dat is ook wel zo, maar er zijn nog genoeg onderwerpen die in de nabije toekomst de aandacht van de raad gaan vergen. Zo is de overlast van PMD-zakken op sommige plekken niet zomaar opgelost. De inzameling van oud papier vraagt om een wijziging en ook op het gebied van grof huishoudelijk afval valt nog veel te winnen. In de begeleidende brief bij de evaluatie zorgen we dat dit onder de aandacht komt bij de raad.

Communicatie

Na uw besluit wordt de RIB aan de gemeenteraad en de commissie Werken en Besturen gezonden. Daarna starten we met het informeren en bedanken van de inwoners:

- We hebben een kort filmpje voor de sociale media gemaakt in dezelfde stijl als de voorlichtingsfilmpjes uit 2022. Hierin schenken we aandacht aan de resultaten, het aanbodgedrag van PMD-afval en bedanken we de inwoners uitvoerig.
- Op de inzamelvoertuigen van Remondis-Biemans komen grote stickers met de tekst 'Alle inwoners van de gemeente VENRAY - BEDANKT voor het afval scheiden! We zijn op de goede weg'.
- Op de gemeentepagina van de Peel en Maas zetten we een advertentie en via de led-schermen in de gemeente willen we de inwoners op ludieke wijze bedanken.

Financiële gevolgen

n.v.t.

Vervolgtraject besluitvorming

De evaluatie van het huidige afvalbeleid past in het proces richting een nieuw grondstoffenplan. In dit kader zijn de raads- en commissieleden op werkbezoek geweest op de milieustraat (31 augustus jl.). In november is een themasessie met het college gepland om de koers van dit nieuwe grondstoffenplan te bespreken. In december is er een raadsavond om deze koers voor te leggen en input op te halen bij de raad. We verwachten in het voorjaar van 2024 het nieuwe grondstoffenplan vast te stellen.

Evaluatie

n.v.t.

Bijlagen

1. Raadsinformatiebrief Evaluatie Kadernota Afval 2013-2025.
2. Evaluatie Kadernota Afval 2013-2025.
3. Bijlage Evaluatie: Inwonerspeiling afvalinzameling gemeente Venray – april 2023.

Naslagwerk

n.v.t.

19 september 2023

Evaluatie afvalbeleid gemeente Venray Kadernota afvalbeleid 2013-2025

Gemeente Venray
Postbus 500
5800 AM Venray

Samengesteld door

Mieke Olde Engberink
Beleidsmedewerker afval

Inhoud

1	Kadernota 2013-2025 loopt af	3
2	Wijzigingen afvalbeleid op een rij	4
3	Milieu	6
3.1	Totaalplaatje	6
3.2	Restafval	9
3.3	GFT+E	12
3.4	PMD-afval	13
3.5	Luier- en incontinentiemateriaal	14
3.6	Ambitie 'Milieu'	14
4	Service aan de inwoners	15
4.1	Samenvatting bewonersonderzoek 2023	15
4.2	Serviceniveau inzameling	17
4.3	Ambitie 'Serviceverlening'	21
5	Kosten	22
5.1	Aanbesteding dienstverlening	22
5.2	Verloop afvalstoffenheffing	23
5.3	Ambitie 'Kosten'	24
6	Uitvoeringsprogramma	25
6.1	Maatregelen uit de Kadernota	25
6.2	'Nieuwe' maatregelen	27
7	Conclusies	30
	Bijlagen	31
	Naslagwerk	31

1 Kadernota 2013-2025 loopt af

Dit rapport is een evaluatie van het afvalbeleid in de gemeente Venray, dat voortvloeit uit de Kadernota Afval 2013-2025. Het belangrijkste onderdeel van dit rapport vormt de evaluatie van de resultaten die de omslagfase van de huidige Kadernota de gemeente gebracht heeft. De grote beleidswijziging die op 1 maart 2022 is ingegaan vormt namelijk de kern van de Kadernota. Nu alle cijfers binnen zijn van één jaar nieuw beleid, houden we de Kadernota en diens uitkomsten tegen het licht in de opmaat naar een nieuw te schrijven grondstoffenplan voor de nabije toekomst. In 2017 is ook een (tussen)evaluatie van de kadernota gepubliceerd over de jaren 2013-2016, waar deze evaluatie op voortborduurde.

Ambities Kadernota

Beoogd resultaat van de huidige Kadernota, vastgesteld in 2012, is om zoveel mogelijk hergebruik van grondstoffen uit huishoudelijk afval te realiseren tegen gelijkblijvende kosten voor de burger. Het restafval dat inwoners nog ongescheiden aanbieden (140 kg per inwoner in 2012) moest dus fors dalen. Hiervoor zijn destijds 3 fases benoemd: de optimalisatiefase, de omslagfase en de fase 'Venray Grondstofrijk'. De ambities zijn geformuleerd rondom de drie aspecten van de landelijk gehanteerde 'afvaldriehoek': milieurendement, service en kosten.

Ambities Milieu:

- Fase "Optimalisatie": In 2015 produceert elke inwoner van Venray jaarlijks maximaal 100 kg afval, dat niet meer geschikt is voor hergebruik als product of materiaal.
- Fase "Omslag": In 2020 produceert elke inwoner van Venray jaarlijks maximaal 50 kg afval, dat niet meer geschikt is voor hergebruik als product of materiaal.
- Fase "Venray Grondstofrijk": In 2025 produceert elke inwoner van Venray jaarlijks maximaal 10 kg afval, dat niet meer geschikt is voor hergebruik als product of materiaal.¹

Ambitie Kosten: De komende vijf jaar betalen inwoners gemiddeld niet meer dan € 177 afvalstoffenheffing per huishouden (vast en variabel) en vanaf 2019 daalt deze gemiddelde heffing.

Ambitie Serviceverlening: De gemeente Venray zorgt voor de basisvoorzieningen voor het inzamelen van afval, zodat inwoners hun afval correct en gescheiden kunnen aanbieden.

In dit rapport blikken we terug op deze ambities en kijken we in hoeverre het uitvoeringsprogramma is gerealiseerd.

¹ In het raadsvoorstel stond hierbij: "Het concreet benoemde doel van de laatste fase is erg ambitieus en moet worden gezien als een 'stip op de horizon'".

2 Wijzigingen afvalbeleid op een rij

Op 27 oktober 2020 heeft de gemeenteraad op basis van het rapport "Venray rijk aan grondstoffen - aanbevelingen voor de periode 2020-2023 (omslagfase)" ingestemd met de verbetervoorstellen voor de afvalinzameling. Het doel is om afval beter gescheiden in te zamelen (meer recyclen, minder verbranden) en daarnaast de afvalstoffenheffing binnen de perken te houden. Het nieuwe afvalbeleid is per 1 maart 2022 van start gegaan. Voor de inwoners was het een grote verandering in de manier waarop zij het afval aanbieden.

De volgende wijzigingen zijn op 1 maart 2022 ingegaan:

- **Groente-, fruit-, tuinafval en etensresten (GFT+E)** in de groene container halen we iedere week op in plaats van 1x per 2 weken. Inwoners kunnen de container voor GFT+E voortaan gratis aan de weg zetten. Deze kosten zitten in het vaste basistarief van de afvalstoffenheffing.
- Het restafval in de grijze container halen we 1x per 4 weken op. Dit was 1x per 2 weken.
- **Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drankpakken (PMD)** mogen bij elkaar in een speciale PMD-zak. Deze zakken halen we 1x per 2 weken aan huis op. Bij flats en appartementen is dat 1x per week. Voorheen konden inwoners hun plastic verpakkingen, blik en drankkartons in drie separate verzamelcontainers doen bij supermarkten.
- Flats en appartementen: ieder huishouden heeft inzamelmiddelen ontvangen om GFT+E te scheiden. Voorheen kon men GFT+E alleen kwijt bij het restafval. De korting die de bewoners kregen omdat zij geen GFT+E konden scheiden is per 1 maart 2022 komen te vervallen. Het tarief is daarmee gelijkgetrokken met de rest van de huishoudens in de gemeente.

Remondis nieuwe inzamelaar

Om deze wijzigingen in de afvalinzameling door te kunnen voeren, was het nodig om deze dienstverlening opnieuw aan te besteden. Sinds 1 maart 2022 haalt een nieuwe inzamelaar (Remondis/ Biemans) het afval op in onze gemeente, waardoor het afval op andere dagen opgehaald wordt dan voorheen. Door de samenwerking met Biemans in Venray staan de inzamelvoertuigen in Venray gestald. Dit scheelt aan/afrijtijden- en kilometers vanuit elders. Hierdoor hebben we een hoge service, omdat Biemans flexibeler is bij inzamelproblemen. PreZero was maar twee dagen per week in onze gemeente, Biemans de gehele week.

Daarnaast is per 1 maart 2022 gestart met een duurzame verwerking van luier- en incontinentie-afval. Dit kan dankzij gegarandeerde aanlevermogelijkheid aan de luierr recyclingfabriek ARN in Weurt. Remondis is namelijk aandeelhouder hiervan. Voorheen werd het luierafval verbrand.

Vergelijking met andere gemeenten

Daar waar mogelijk trekken we in de evaluatie een vergelijking met gemeenten die in dezelfde hoogbouwklasse zitten (0-19% hoogbouw). De benodigde cijfers komen uit de Benchmark Huishoudelijk Afval 2022 met als peiljaar 2021.

Benchmarken is een vorm van prestatiemeting waarbij gemeenten en inzamelbedrijven aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren hun prestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het inzicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden. Gezocht wordt naar de factoren die van invloed zijn op de prestatie.

De gemeente Venray heeft in 2022 deelgenomen om te kunnen zien hoe ons 'oude' beleid scoort t.a.v. andere gemeenten, voor zover dit mogelijk is. Als we in 2024 weer deelnemen, kunnen we vergelijken hoe een volledig jaar 'nieuw' beleid scoort. Op basis daarvan kan het afvalbeleid indien nodig bijgestuurd worden.

3 Milieu

Om de effecten van de wijzigingen op het milieurendement inzichtelijk te maken, is het nodig de ingezamelde hoeveelheden naast elkaar te zetten, alsook de kwaliteit van de grondstoffen in kaart te brengen. Telkens vergelijken we de cijfers van maart 2021-2022 (oude situatie, aangeduid als '2021') ten opzichte van maart 2022-2023 (nieuwe situatie, aangeduid als '2022').

In de evaluatie maken we onderscheid tussen restafval, GFT+E, PMD-afval en luier- en incontinentiemateriaal. Dit zijn de afvalsoorten waarvan de inzameling gewijzigd is. Daarbij hanteren we vaak de eenheid 'kilogram per inwoner', omdat de inwoneraantallen per jaar verschillen. Voor het aantal inwoners gebruiken we de beschikbare CBS-gegevens.

3.1 Totaalplaatje

Onderstaande tabel helpt om een overzicht te krijgen van de ingezamelde hoeveelheden breder dan alleen restafval, GFT+E en PMD-afval. Ook maakt het goed duidelijk wat het effect is van het nieuwe beleid.

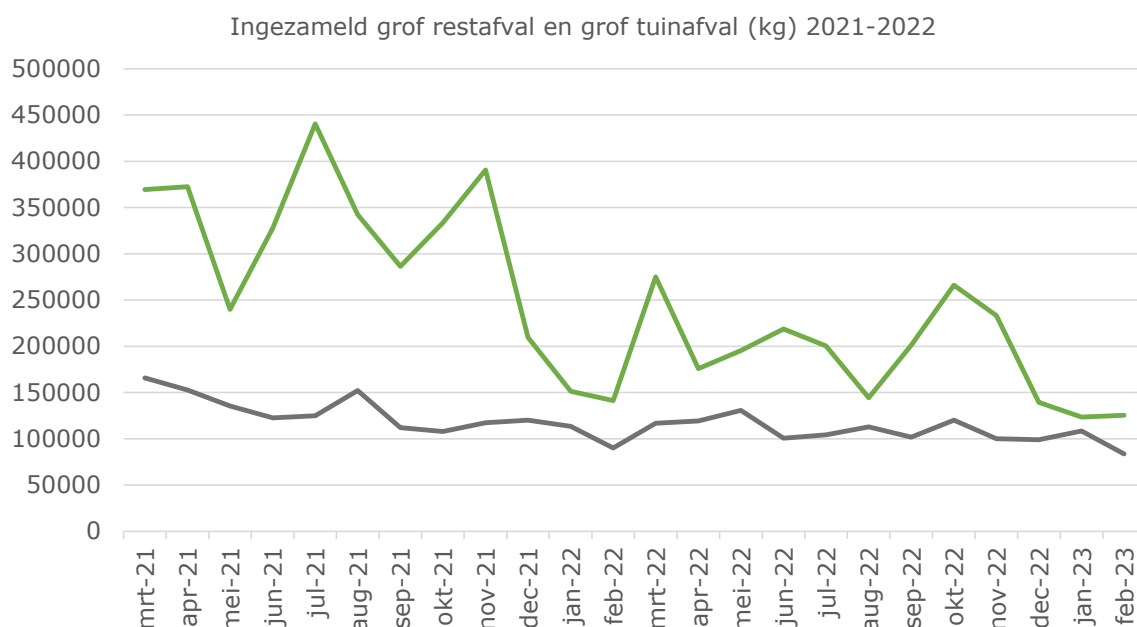
Hoeveelheden in kg per inw.	mrt 2021 - mrt 2022	mrt 2022 - mrt 2023	Vershil
Fijn restafval	87	46	-41
GFT+E	47	115	68
PMD	35	32	-3
Glas	28	24	-5
Textiel	5	5	0
Luiers	7	7	0
Oud papier	65	58	-7
Frituurvet	0	0	0
KCA	1	1	0
subtotaal fijn huishoudelijk afval	275	288	12
Grof restafval	35	30	-5
Grof tuinafval	82	52	-30
puin	36	29	-6
hout	43	47	4
overig gescheiden	26	23	-2
subtotaal grof huishoudelijk afval	221	182	-40
totaal restafval	122	75	-46
totaal gescheiden	375	394	19
totaal fijn en grof huishoudelijk afval	497	469	-28
<i>Percentage hergebruik</i>	76%	84%	9%

Tabel 1. Inzamelresultaat nieuw beleid

- Per saldo is de totale hoeveelheid ingezameld restafval gedaald van 122 naar 75 kilogram per inwoner. Dat is een forse daling.
- Kijkend naar de totale hoeveelheid ingezameld afval (die ook is gedaald) is er sprake van een stijging van het scheidingspercentage. Dit betekent dat nu 84% van al het ingezamelde afval wordt gescheiden door de inwoners (ten opzichte van 76% voorheen). Gemiddeld zitten gemeenten in onze hoogbouwklasse op 76%.

De cijfers van het restafval, GFT+E, PMD-afval en luierafval komen in de volgende paragrafen aan bod. Interessant aan het totaalplaatje zijn ook de verschillen in de afvalsoorten waarvan de inzameling niet is gewijzigd.

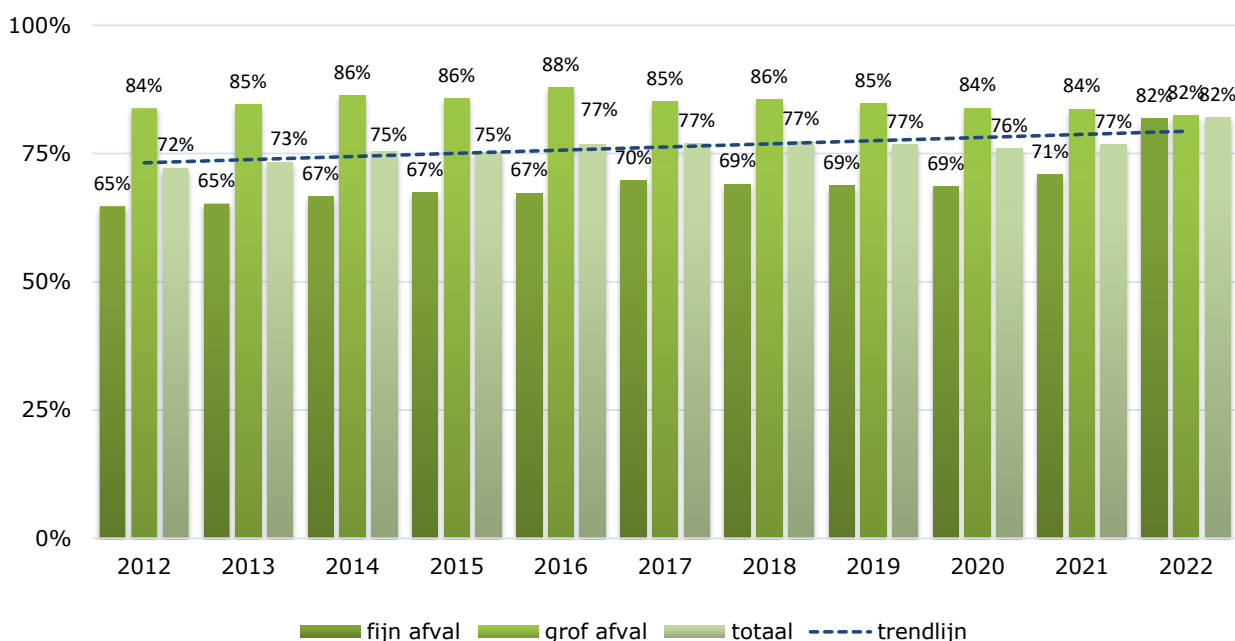
- Er is minder glas ingezameld: van 1240 ton naar 1050 ton, een afname van 15 procent. Daarmee zitten we nu op 24 kg per inwoner (vergelijkbare gemeenten: 26 kg).
- Er is ook 10 procent minder papier ingezameld, van grofweg 2820 ton naar 2540 ton (58 kg per inwoner). Volgens onze papierverwerker is dit een trend in heel het land, doordat er minder online bestellingen plaatsvonden ten opzichte van de coronajaren. Ook is er een dalende lijn door digitalisering. Vergelijkbare gemeenten zamelen 57 kg per inwoner in.
- Interessant is de daling van het grof restafval (naar 30 kg per inwoner) en de daling van het grof tuinafval (naar 52 kg per inwoner). Dit laatste heeft te maken met de GFT+E inzameling (zie 3.3). Vergelijkbare gemeenten zamelen 23 kg grof restafval en 40 kg grof tuinafval in per inwoner.

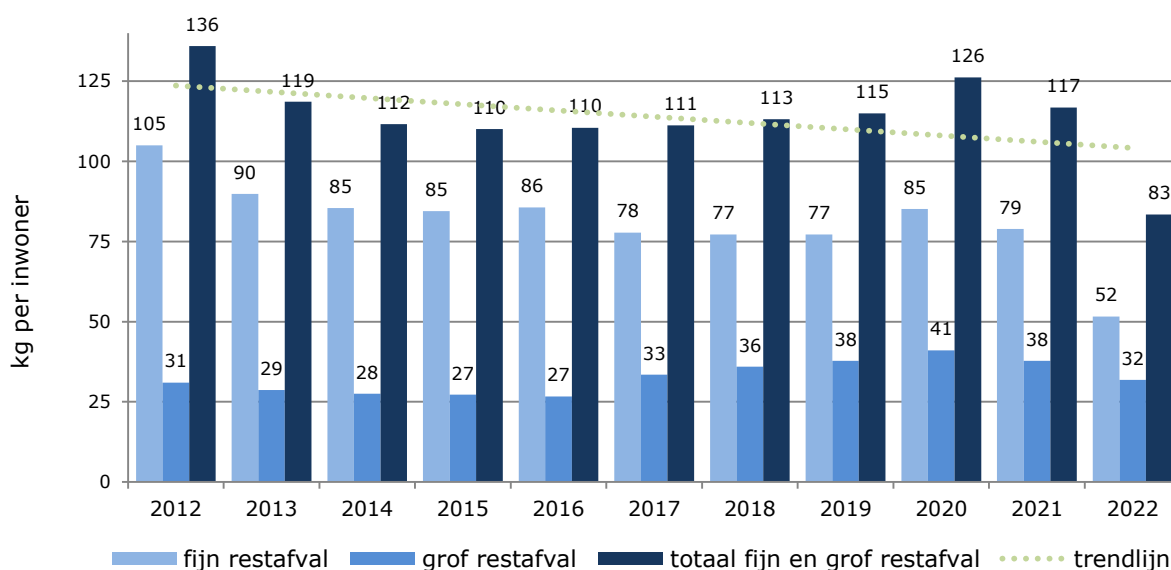
Figuur 1. Ingezameld grof restafval en grof tuinafval in kg.

Een kijkje in het verleden: 2012-2022

Om een duidelijk beeld te schetsen van de inzamelprestaties van de gemeente Venray volgen hier twee grafieken met gegevens van 2012-2022. Het laatste jaar markeert een trendbreuk ten opzichte van het afgelopen decennium. Het scheidingspercentage (de hoeveelheid gescheiden ingezameld afval op de totale hoeveelheid afval) gaat fors omhoog. Ook zien we het fijn restafval flink afnemen ten opzichte van de tien jaar ervoor.

Figuur 2. Scheidingspercentage 2012-2022

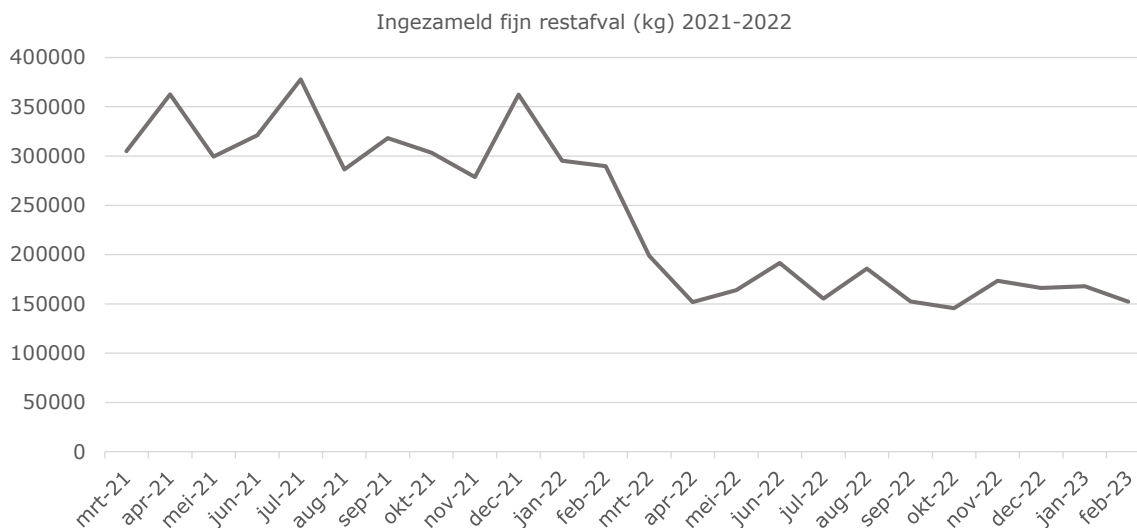
Figuur 3. Ingezameld restafval 2012-2022

3.2 Restafval

Onder restafval verstaan we in dit geval het fijn huishoudelijk restafval, ofwel het fijn afval dat in de grijze minicontainers wordt opgehaald aan huis of wordt ingezameld via de ondergrondse restafvalcontainers. Per lediging of storting betaalt de inwoner een tarief (diftar).

Inzamelresultaat

Sinds de wijziging van het afvalbeleid is in 12 maanden tijd het restafval met 47 procent gedaald: van 3800 ton naar 2005 ton. Dit betekent een daling van 41 kilogram per inwoner, van 87 kg naar 46 kg. Gemiddeld biedt een huishouden (laagbouw) in Venray nu slechts 4,4 keer per jaar de restafvalcontainer aan. Met het grof restafval erbij zit gemeente Venray nu op 75 kg per inwoner per jaar. Gemeenten in onze hoogbouwklasse zitten rond de 120 kg.²

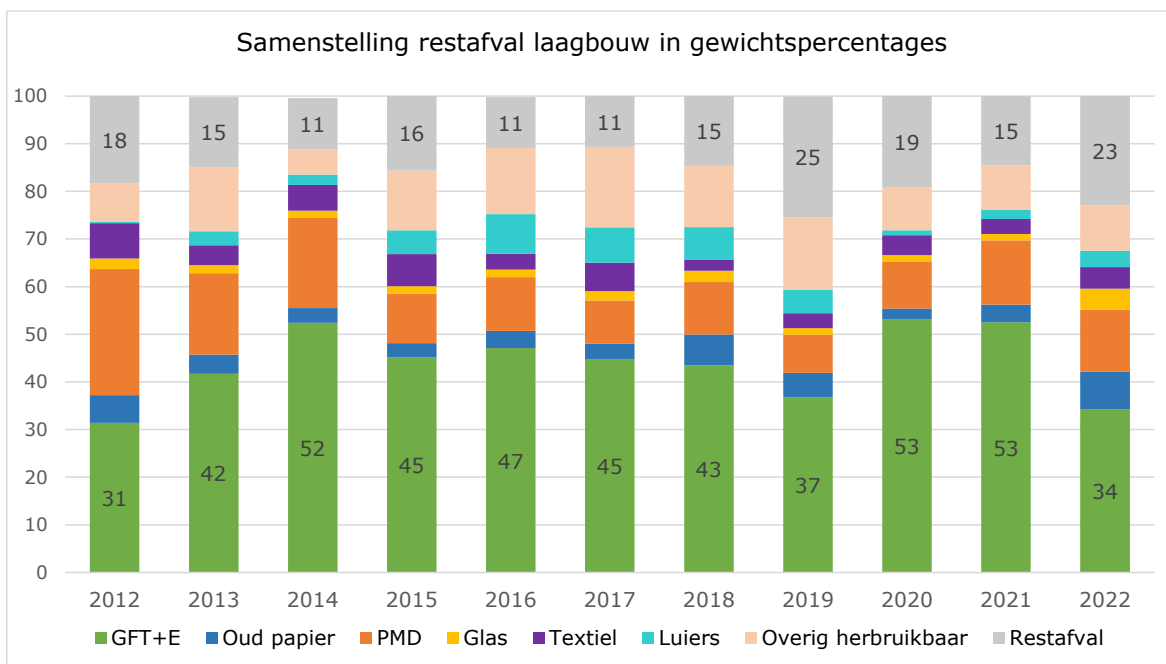

Figuur 4. Ingezameld fijn restafval in kg.

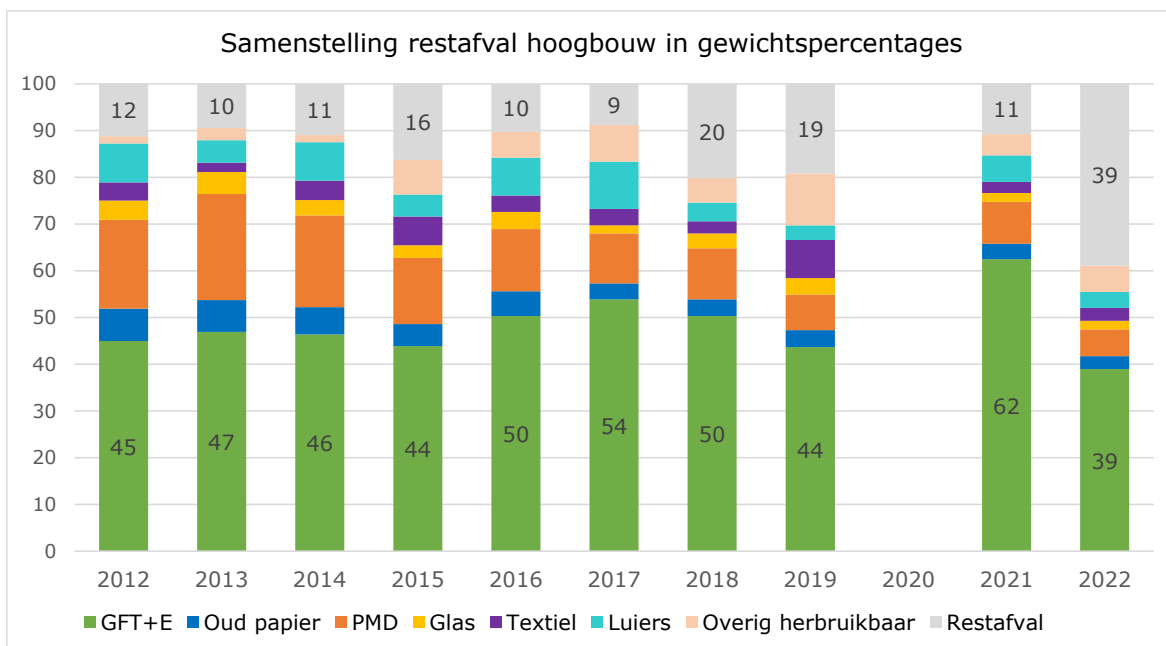
Samenstelling fijn restafval

De gemeente laat jaarlijks een sorteeraanlyse uitvoeren van het fijn restafval, om vast te stellen hoeveel afval er nog in het restafval zit dat eigenlijk gescheiden had kunnen worden. Dit blijft een momentopname, maar er zijn grote verschillen te zien in de resultaten van 2022 ten opzichte van het jaar ervoor. Zie figuur 5 en 6, waar de samenstelling te zien is in gewichtspercentages vanaf 2012 tot 2022.

² Bron: Benchmark Huishoudelijk Afval 2022.

Figuur 5. Sorteeraanlyse fijn restafval – laagbouw

Figuur 6. Sorteeraanlyse fijn restafval – hoogbouw (2020 geen analyse)

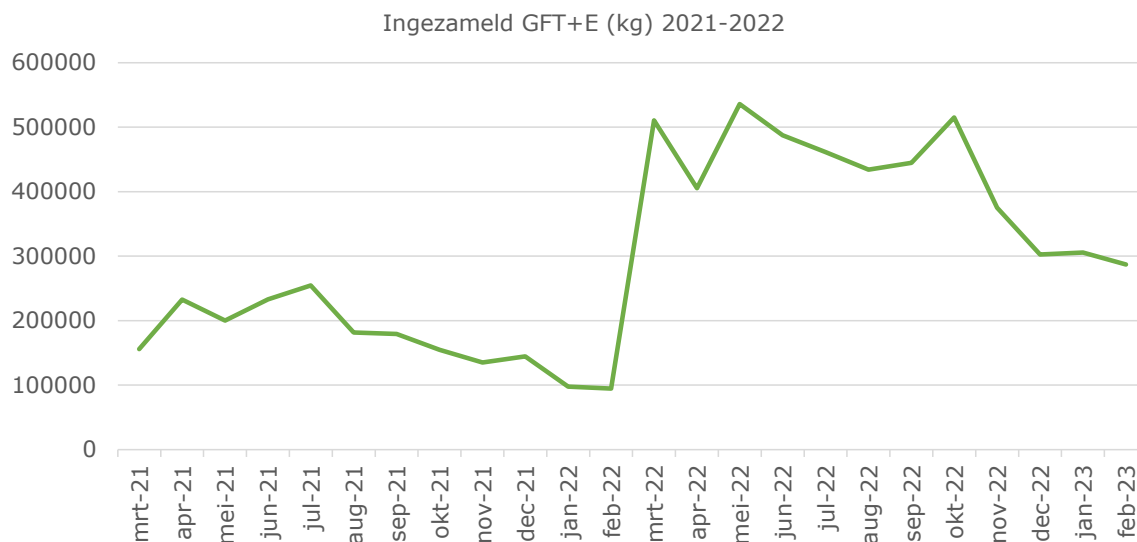
Enkele opvallende verschillen:

- Het aandeel écht restafval is in percentage toegenomen, dus er wordt beter gescheiden. Met name bij de hoogbouw valt dit extra op.
- Het aandeel groente- en fruitafval (incl. etensresten) is flink gedaald. Dit is te verklaren doordat men dit nu in de groene container deponeert die wekelijks opgehaald wordt.
- Het aandeel kunststof verpakkingen is afgenomen. Dit is te verklaren doordat men dit beter is gaan scheiden dankzij de zakkeninzameling aan huis. Aan de andere kant is het aandeel metalen toegenomen. Naar verwachting is dit anders bij de analyse van 2023, gezien de invoering van het statiegeld op blikjes per 1 april 2023.
- Hoewel er niets is veranderd in de glas- of papierinzameling, is dit aandeel ook gestegen. Dit komt waarschijnlijk door de forse daling van het GFT+E aandeel. Hierdoor stijgt het percentage van de andere onderdelen, bijvoorbeeld papier dat zwaarder weegt. Dit maakt trouwens ook de daling van de kunststof verpakkingen extra postief.

3.3 GFT+E

Onder GFT+E verstaan we groente-, fruit- en tuinafval en etensresten. Dit afval wordt ingezameld in de groene minicontainer of verzamelcontainer (GFT+E zuil) en wekelijks gratis opgehaald.

- Het ingezamelde GFT+E aan huis is met 145% toegenomen, van 2064 ton naar 5065 ton in het eerste jaar van het nieuwe beleid. Dat is een toename van 68 kg per inwoner. De gemeente zamelt nu 115 kg GFT+E per inwoner per jaar in. In potentie kan hier nog 16 kg bij, namelijk het GFT+E wat nog in de restafvalcontainer zit.
- Gemiddeld zitten vergelijkbare gemeenten rond de 148 kg GFT. Dit is deels te verklaren doordat ook zeer landelijke gemeenten (grote tuinen met veel tuinafval) in dezelfde hoogbouwklasse zitten als de gemeente Venray.
- De flinke stijging van het opgehaalde GFT+E (3001 ton) komt grofweg overeen met de daling van de hoeveelheid restafval (1795 ton) en de daling van het gebrachte grof tuinafval op de milieustraat (1307 ton).

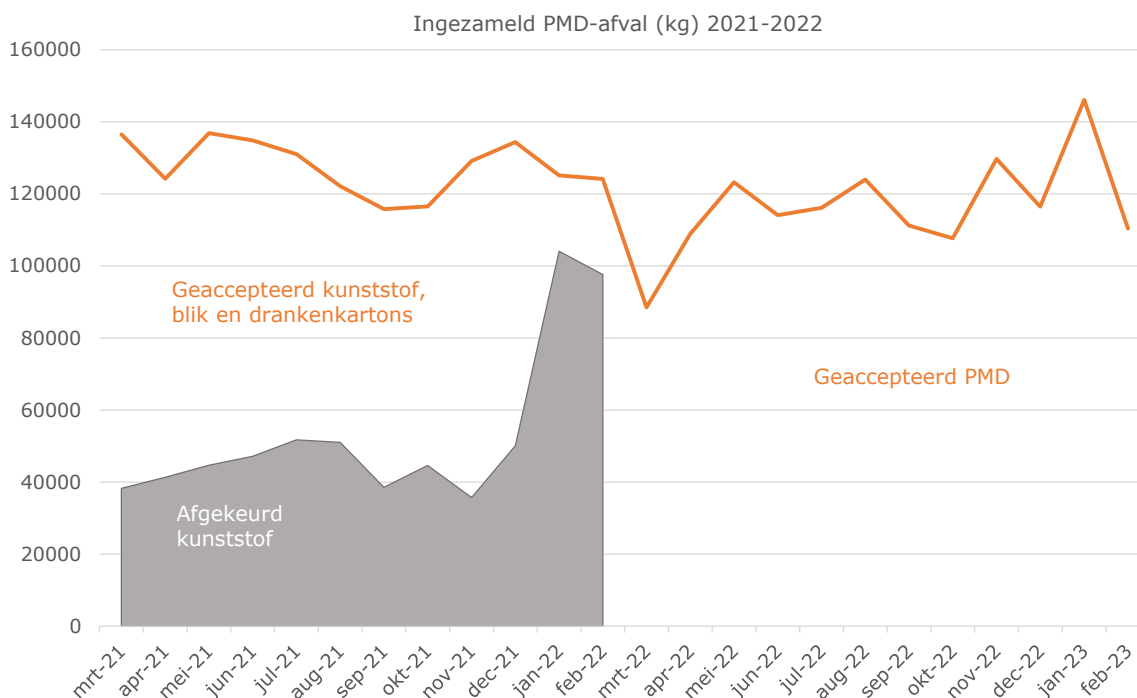

Figuur 7. Ingezameld GFT+E in kg.

3.4 PMD-afval

PMD staat voor plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drinkpakken. Het PMD wordt in speciale PMD-zakken tweewekelijks (laagbouw) of wekelijks (hoogbouw) aan huis opgehaald.

- Het totaal ingezamelde PMD-afval is licht afgenomen sinds het nieuwe beleid, met ongeveer 130.000 kg over een jaar (3 kg per inwoner). Van 1531 ton in 2021 naar 1397 ton in 2022.
- Wanneer we kijken naar de totale hoeveelheid PMD die is geaccepteerd door de verwerkers, is er juist sprake van een forse stijging van 58%. Van de 1531 ton die in 2021 is ingezameld werd namelijk maar 886 ton geaccepteerd. Er zat te veel afval tussen het kunststof dat er niet in hoorde. Het afgekeurde kunststof³ moest tegen een hoog tarief verbrand worden. Ook miste de gemeente hiervoor de inzamelvergoeding van het Afvalfonds.
- Sinds het nieuwe beleid is er nog geen vracht afgekeurd. Dat betekent een toename van 511 ton geaccepteerd PMD. Dat is 12 kg meer PMD per inwoner.
- In het laatste jaar is er 32 kg PMD per inwoner ingezameld. In potentie kan hier nog 6 kg bij, namelijk het PMD dat nog in het restafval zit volgens de sorteeraanlyse. Gemiddeld zitten vergelijkbare gemeenten rond de 35 kg PMD per inwoner.

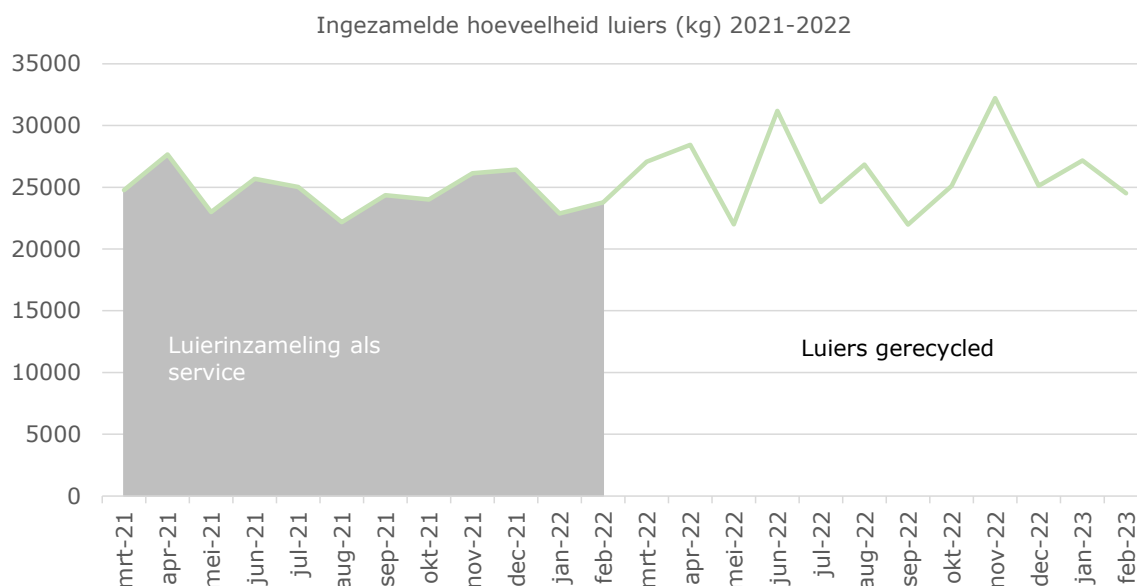
Figuur 8. Ingezameld PMD in kg.

³ Per 1-1-2022 zijn de acceptatienormen voor PMD-afval verscherpt. Gezien de vervuilinggraad zou ons PMD-afval niet geaccepteerd worden. Om hoge kosten te vermijden is het PMD van januari en februari 2022 als restafval afgevoerd. Verwerker Attero heeft via de (aanvullende) nascheiding alsnog het PMD eruit gehaald voor recycling.

3.5 Luier- en incontinentiemateriaal

Luierafval werd als service ingezameld via verzamelcontainers in de wijken, maar alsnog als restafval afgevoerd. Sinds 1 maart 2022 wordt het luierafval gerecycled bij de ARN in Weurt.

In de eerste 12 maanden van het nieuwe beleid is er 19.500 kg meer luierafval ingezameld (315 ton) dan in de 12 maanden ervoor (296 ton). Dat is een lichte toename van 7%. Een verklaring kan zijn dat meer inwoners gemotiveerd zijn ze apart te houden, nu men weet dat het niet alsnog verbrand wordt. Daarnaast is er een andere spreiding van inzamellocaties, die wellicht tot betere resultaten leidt.

Figuur 9. Ingezameld luier- en incontinentiemateriaal in kg.

3.6 Ambitie 'Milieu'

De ambitie "elke inwoner van Venray produceert jaarlijks maximaal 10 kg (rest)afval" is voorlopig nog niet haalbaar. Het was ook met name een stip op de horizon. Wél is met de omslagfase de gemeente onder de 100 kg restafval per inwoner per jaar beland, de ambitie die stond voor 2015. Ook die ambitie was dus iets te ambitieus. Dat geldt overigens voor een heleboel gemeenten. In het nieuwe landelijke uitvoeringsprogramma van de Rijksoverheid wordt de komende jaren dan ook meer de focus gelegd op de kwaliteit van de gescheiden ingezamelde stromen, dan op de hoeveelheid restafval.

4 Service aan de inwoners

Voor een optimaal scheidingsresultaat is een goede serviceverlening van belang. Afval draait immers om gemak. Voor de omslagfase bleek uit een inwonerspeiling (2017) dat men over het algemeen tevreden was met het afvalinzamelsysteem. De tevredenheid over de afvalinzameling werd beoordeeld met een 7,7. Desondanks was er een omslagfase nodig om de hoeveelheid restafval te verminderen. De service voor grondstoffen moest hiervoor omhoog, en de service op restafval omlaag. De inwonerspeiling van 2017 vormde de basis voor de wijzigingen in het afvalbeleid.

Op 1 maart 2023 is het nieuwe afvalbeleid in de gemeente Venray een jaar onderweg. We wilden weten van de inwoners wat zij van de huidige afvalinzameling vinden. Onderzoeksbureau De AfvalSpiegel voerde in maart en april 2023 een inwonerspeiling uit. Onderstaande samenvatting is geschreven door De AfvalSpiegel. Het volledige rapport is te vinden in de bijlagen.

4.1 Samenvatting bewonersonderzoek 2023

Alle inwoners van de gemeente Venray konden via een enquête laten weten wat ze vinden van de afvalinzameling. Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van drie enquêtes. Twee onder een representatief deel van de inwoners uit de laagbouw en de hoogbouw. Daarnaast kregen alle overige adressen via diverse media een uitnodiging de enquête digitaal in te vullen. Uit een vergelijking tussen de uitkomsten van de steekproeven en die van de overige adressen komt naar voren dat de resultaten sterk overeenkomen.

Inzameling PMD

- De meeste bewoners in de laagbouw bieden elke inzamelronde (één keer per twee weken) 1 of 2 zakken aan. Een derde van de bewoners in de hoogbouw biedt niet elke inzamelronde (één keer per week) PMD aan. De overige inwoners bieden meestal 1 zak aan.
- Vrijwel iedereen stoot zich in meer of mindere mate aan PMD-zakken die te vroeg buiten staan.
- Twee derde van de bewoners geeft aan het PMD beter te scheiden met inzameling aan huis.
- Bewoners geven de inzameling van PMD gemiddeld een 7,6 (laagbouw) en 7,0 (hoogbouw).

Inzameling GFT+E

- De helft van de bewoners in de laagbouw biedt de GFT+E-container elke week aan. Belangrijkste redenen zijn voorkomen van stankoverlast, maden en vliegen.
- 60% van de bewoners in de laagbouw is met de introductie van de wekelijkse inzameling met name de groente-, fruit- en etensresten beter gaan scheiden. Twee derde heeft een

apart bewaarmiddel in de keuken in gebruik. De overige een derde deponeren het GF+E rechtstreeks in de groene container.

- In de hoogbouw brengen de meeste bewoners hun groente-, fruit- en etensresten één of meerdere keren per week naar de GFT+E zuil. Drie kwart heeft in de keuken een apart bakje op het aanrecht of een (ingebouwde) afvalbak waar ze het GF+E tijdelijk bewaren.
- Bewoners geven de inzameling van GFT+E gemiddeld een 8,3 (laagbouw) en 7,1 (hoogbouw).

Inzameling oud papier en karton

- De meeste bewoners geven het oud papier en karton mee met de inzameling aan huis. Een kleiner deel maakt gebruik van de breng-voorzieningen.
- In zowel laag- als hoogbouw geven bewoners de inzameling van papier en karton gemiddeld een 8,1.

Inzameling restafval

- Een vijfde van alle bewoners in de laagbouw laat de grijze container elke inzamelronde (één keer per 4 weken) legen. De overige bewoners doen dit minder vaak of nooit. Bij vrijwel alle bewoners is de container (bijna) helemaal vol op het moment dat ze deze laten legen.
- De helft van bewoners in de hoogbouw brengt het restafval minder dan eens in de 3 weken naar de ondergrondse container.
- Bijna de helft van de bewoners in de laagbouw brengt het restafval ook weleens naar het milieustation. In de hoogbouw is dit een kwart.
- In de laagbouw geeft bijna de helft van de bewoners aan minder restafval te hebben sinds de grijze container één keer per 4 weken wordt geleegd. In de hoogbouw geeft 69% van de bewoners aan minder restafval te hebben sinds de wijzigingen in de afvalinzameling (PMD wekelijkse inzameling aan huis en GFT+E zuil nabij het complex).
- Bewoners geven de inzameling van restafval gemiddeld een 7,7 (laagbouw) en 7,8 (hoogbouw).

Milieustation

- Bewoners in de hoogbouw komen minder vaak op het milieustation (67% maximaal 1 keer per jaar) dan bewoners in de laagbouw (93% maximaal 3 keer per jaar).
- Het milieustation scoort goed op klantvriendelijkheid, toegankelijkheid en openingstijden. Ongeveer de helft van de bewoners beoordeelt de wachttijden en de tarieven als matig of onvoldoende.

Overige onderwerpen

- Bewoners geven de communicatie gemiddeld een 7,7 (laagbouw) en 7,3 (hoogbouw).
- Dat de afvalinzameling goed is voor het milieu vinden meer bewoners belangrijk dan lage kosten en een hoge service.

- Een tiende van bewoners uit de laagbouw heeft behoefte aan een afvalcoach in de buurt. In de hoogbouw geldt dit voor een kwart van de bewoners.

Meningen aan de hand van stellingen

- Twee derde van de bewoners maakt zich zorgen over de hoeveelheid afval die we met z'n allen produceren.
- Een nog ruimere meerderheid denkt een verschil te kunnen maken door afval zoveel mogelijk te scheiden.
- Afval scheiden vindt men over het algemeen ook niet moeilijk. Hoe gemakkelijker bewoners het afval kwijt kunnen, hoe beter ze het scheiden.
- Iets minder dan een derde van de bewoners vindt een lage afvalstoffenheffing belangrijker dan het gemakkelijk kwijt kunnen van afval. Een ongeveer even grote groep is het hier juist niet mee eens.
- Drie kwart van de bewoners vindt dat de gemeente goed communiceert over waar ze het afval kunnen laten en wanneer het wordt ingezameld.

4.2 Serviceniveau inzameling

Het 'containerpark' van de gemeente Venray is sinds de vorige evaluatie in 2017 behoorlijk veranderd, met name door het nieuwe inzamelsysteem. Ondergrondse containers voor kunststof, blik en drankpakken zijn weggehaald en flink wat huishoudens hebben hun minicontainer omgeruild voor een ander volume.

Verzamelcontainers

Inwoners van Venray kunnen allerlei soorten grondstoffen die geschikt zijn voor hergebruik apart aanbieden. Bewoners van appartementen brengen hun restafval naar ondergrondse verzamelcontainers en kunnen sinds 2022 ook het GFT+E afval scheiden. Verder zijn er verzamelcontainers voor glas, luier- en incontinentiemateriaal, papier, textiel en frituurvet. Zie ook tabel 2. De (ondergrondse) containers die in eigendom zijn van de gemeente worden jaarlijks gekeurd en preventief onderhouden. Aan de hand van een vervangingsplan wordt bepaald op welke termijn containers vervangen moeten worden. Op dit moment is de inschatting dat er op korte termijn geen grootschalige aankoop nodig is van nieuwe containers. Wel zijn er een aantal containers al op leeftijd. Daarnaast zijn er regelmatig problemen met de toegangscontrolesystemen van de restafvalcontainers. Deze zijn al behoorlijk oud. Er is een bedrag gereserveerd in de afvalbegroting om de systemen op korte termijn te vervangen.

De levering van GFT+E zuilen voor de hoogbouw is niet vlekkeloos verlopen. De leverancier was te laat met de levering en daarnaast voldoen de containers niet aan de kwaliteitseisen. De toegangscontrolesystemen functioneerden ook niet naar behoren. De gemeente is hierover met de leverancier in gesprek en werkt aan een oplossing. De GFT+E zuilen zijn wel te gebruiken.

Afvalsoort	Aantal containers
Verzamelcontainers eigendom gemeente	
Restafval (hoogbouw)	70
GFT+E (hoogbouw)	71
Glas	38
Totaal	179
Verzamelcontainers eigendom inzamelaar	
Frituurvet (<i>eigendom MORE</i>)	2
Glas (<i>eigendom MORE</i>)	4
Luier- en incontinentiemateriaal (<i>eigendom Remondis</i>)	49
Papiercontainers permanent (<i>eigendom Van Munster</i>)	4
Textiel (<i>eigendom 2Switch</i>)	16
Totaal	77

Tabel 2. Aantallen verzamelcontainers

Inzameling aan huis

Een aantal afvalsoorten wordt aan huis opgehaald: restafval (1x per 4 weken), GFT+E afval (elke week), PMD-afval (1x per 2 weken, bij hoogbouw wekelijks), oud papier en karton in sommige gebieden (maandelijks in dozen of gebundeld) en grof afval (maandelijks op afroep). In de gemeente staan zo'n 20.800 minicontainers voor restafval en zo'n 21.100 minicontainers/emmers voor GFT+E. Remondis is verantwoordelijk voor het beheer van de minicontainers. Tabel 3 geeft het aantal containerwisselingen weer dat zij uitvoeren. Te zien is dat het aantal wisselingen explosief is toegenomen in 2022, het jaar dat we op een nieuwe manier zijn gaan inzamelen. Het laat zien dat inwoners bewust een keuze gemaakt hebben voor een ander volume container. Verder zijn er veel containers bij nieuwbouw geplaatst en kapotte containers vervangen.

Containerwisselingen						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Geplaatste minicontainers	539	749	759	835	1082	3356
Opgehaalde minicontainers	299	581	527	605	710	1807

Tabel 3. Aantal containerwisselingen 2017-2022

De inzameling aan huis verloopt over het algemeen goed, op sommige aspecten na. Van de inwoners werd een grote gedragsverandering gevraagd. Sinds de invoering van het nieuwe beleid is er overlast van afvalzakken voor plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankpakken (PMD) op sommige plekken in de gemeente. Aan het verbeteren van het aanbiedgedrag moet blijvend aandacht worden besteed. Zie voor dit onderwerp ook paragraaf 6.2.

Milieustation

Het milieustation is eigendom van de gemeente en wordt al enkele jaren door Renewi geëxploiteerd. De afgelopen jaren hebben veel inwoners het milieustation bezocht. Met name in de coronatijd (2020-2021) zijn de bezoekersaantallen omhooggeschoten naar zo'n 60.000 bezoekers per jaar.⁴ Dit was landelijk een trend, omdat iedereen thuis aan het opruimen en/of verbouwen sloeg. In 2023 lijkt het bezoekersaantal het oude niveau weer aan te nemen van voor corona: deze schatten we in rond de 50.000. Om en nabij 30% van de bezoekers komt gratis afval wegbrengen, de rest vormt betalende bezoekers. Veruit de meeste bezoekers komen op vrijdag en zaterdag.

Op het milieustation is de communicatie verbeterd richting de bezoekers. Er is een duidelijk bord opgehangen met tarieven en er is een betonblok geplaatst die een kuub symboliseert. De klantvriendelijkheid van het personeel is ook verbeterd. Zo is er minder kans op gedoe over de af te rekenen bedragen.

De stortlocatie van grof tuinafval is verplaatst waardoor er minder wachtrijen ontstaan. De wachtrijen zijn niet wenselijk en vormen bovendien een gevaarlijke situatie in het verkeer. Soms staan auto's stil op de Metaalweg waardoor de verkeersveiligheid in het geding is.

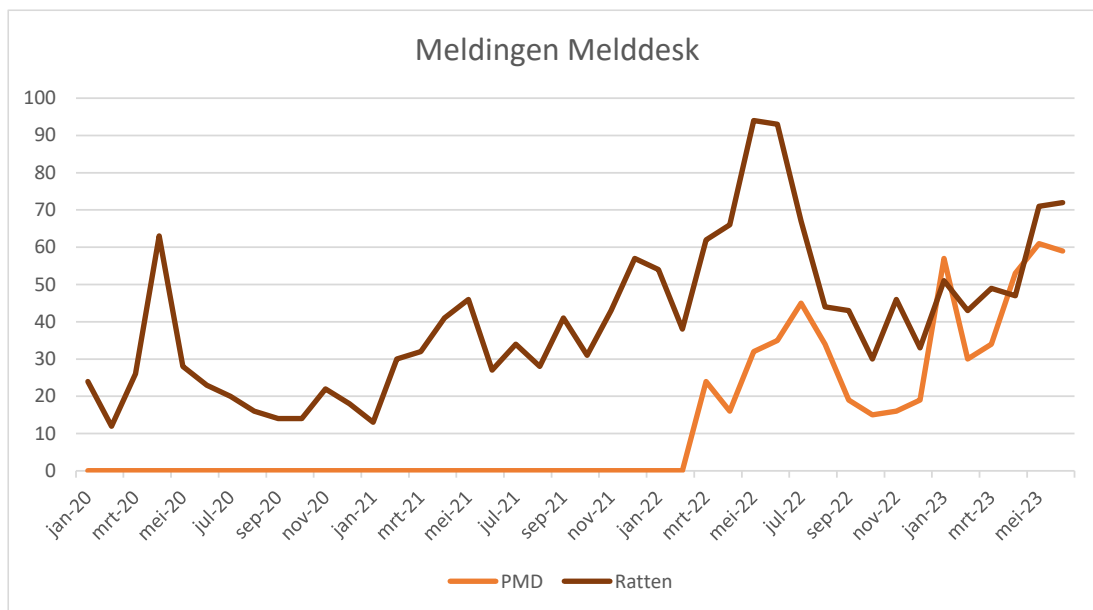
Verder is de container met elektronisch afval midden op het terrein gezet, weg van het hekwerk. Er zijn meerdere inbraken op het terrein geweest, waarbij het elektronisch afval populair blijkt onder de inbrekers. Het hekwerk is op den duur dan ook aan vervanging toe. Dat laatste geldt ook voor het gebouw op de milieustraat. Deze is verouderd.

PMD-zakken en rattenoverlast

Tijdens het Sprekersplein in mei 2023 werd gevraagd of er een verband is tussen een (vermeende) toename aan rattenoverlast en de overlast van PMD-zakken. Een logische aanname, want ratten komen op etensgeuren af. Een verband is echter niet aan te tonen met harde cijfers. We gaan hierbij af op de inschatting van onze toezichthouder voor afval en ongediertebestrijding, alsook de plaagdierbestrijder. Deze geven aan dat de PMD-zakken niet bepaald helpen bij rattenbestrijding, maar niet de hoofdoorzaak vormt van een eventuele toename van ratten. Een verbod op gif sinds 1 januari heeft volgens hen grotere gevolgen.

⁴ De precieze aantallen zijn onbekend. De gegevens van 2020 zijn onder meer incompleet door een destijds disfunctionerende paslezer bij de slagboom.

Daarop voortbordurend hebben we onze cijfers vanuit Melddesk, waar alle meldingen van inwoners binnenkomen. Wanneer we de aantallen meldingen van PMD-zakken en ratten over elkaar leggen, is er eenzelfde patroon te zien. Hieronder lichten we toe hoe wij ernaar kijken.

Figuur 10. PMD- en rattenmeldingen 2020-2023.

De grafiek laat een verband zijn, maar hier horen de volgende kanttekeningen bij:

- Sinds 1 januari 2023 is het verplicht om eerst alternatieve middelen te gebruiken voor het bestrijden van ratten. Rattenvallen bijvoorbeeld, in plaats van gif. Volgens de toezichthouder maakt dit de bestrijding veel moeilijker, wat voor het huidige jaar zeker een deel van de stijging verklaart.
- De pieken in het voorjaar hebben te maken met hogere temperaturen. Mensen komen naar buiten en ratten komen uit hun holen. Dit maakt de kans groter dat men ratten ziet (en dus meldt). Ook worden er meer PMD-zakken gezien als men buiten is, wat leidt tot meer meldingen.
- Dat mensen buiten leven leidt tot meer voedsel in de buitenruimte voor ratten, doordat mensen veelal buiten eten. Dat maakt ook dat er meer ratten gezien worden in deze periode. Hogere temperaturen versterkt de geur, wat ratten aantrekt. Dit wil overigens niet zeggen dat er ook daadwerkelijk meer ratten zijn, maar dat ze meer waargenomen worden.
- De toezichthouder geeft aan dat een deel van de rattenmelders die hij bezoekt PMD-zakken in de tuin op de grond heeft staan. Dat heeft geen verband met meldingen van zakkenoverlast, maar waarschijnlijk wel met de meldingen van rattenoverlast.
- Wanneer we kijken naar de totaliteit van meldingen in de gemeente (op alle onderwerpen) is een toename te zien. De meldingsbereidheid is groter, wellicht door het gemak van de meldingsapp.

- De toezichthouder geeft aan dat hij na een rattenmelding ook uit de rest van de buurt meldingen ontvangt, omdat hiertoe in de buurtapps wordt opgeroepen. Soms hebben melders de rat dan zelf niet eens gezien, terwijl dit wel optelt bij het aantal meldingen in onze statistieken. Ook hier moet rekening mee worden gehouden.

In het nieuwe grondstoffenplan kunnen we aandacht besteden aan het terugdringen van PMD-zakken overlast, bijvoorbeeld door het faciliteren van opslagmiddelen aan huis en communicatietips over afvalpreventie en het bewaren van afval.

4.3 Ambitie 'Serviceverlening'

Er is veel veranderd de afgelopen jaren in de serviceverlening aan de inwoners, doordat we zijn overgegaan op het nieuwe inzamelsysteem. De ambitie "De gemeente Venray zorgt voor de basisvoorzieningen voor het inzamelen van afval, zodat inwoners hun afval correct en gescheiden kunnen aanbieden" is wat dat betreft gehaald. Het serviceniveau is duidelijk verhoogd. Met name de service van wekelijks GFT+E inzamelen is - landelijk gezien - vrij uitzonderlijk. Wel moet er nog gewerkt worden aan het bijsturen van het aanbiedgedrag op sommige plekken in de gemeente, met name als het gaat om de PMD-inzameling.

5 Kosten

5.1 Aanbesteding dienstverlening

Om de wijzigingen in de afvalinzameling door te kunnen voeren, was het nodig om de dienstverlening opnieuw aan te besteden. Het contract met PreZero stamde nog uit 2015 en volgde uit een gezamenlijke aanbesteding met de gemeenten Horst aan de Maas, Genneep, Beesel en Bergen. Deze zou nog maximaal lopen tot 2025.

Het inzamelcontract met PreZero kon na het raadsbesluit over de verbetervoorstellen op zijn vroegst per 1 maart 2022 worden opgezegd. Een Europese openbare aanbesteding resulteerde in twee inschrijvingen die zowel op kwaliteit (o.a. duurzaamheid) als op prijs zijn beoordeeld. Remondis-Biemans won op beide onderdelen en werd daarmee onze nieuwe inzamelaar. De initiële contracttermijn bedraagt nu 6 jaar, met achtereenvolgend nog verlengingsopties voor 2 jaar, 1 jaar en nog eens 1 jaar (maximaal 10 jaar).

Marktontwikkelingen

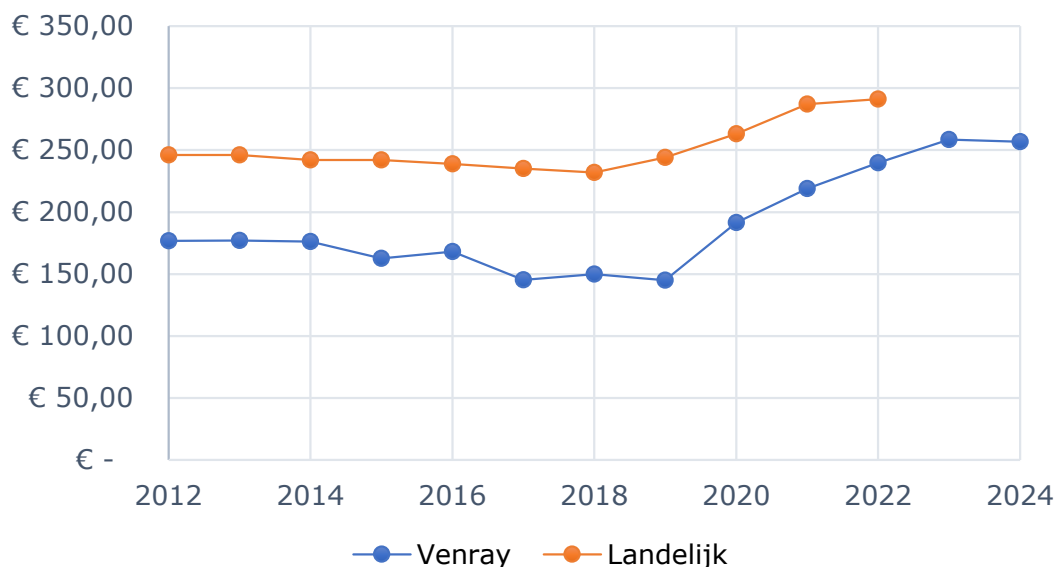
Doordat het contract met PreZero dateerde uit 2015, betaalde de gemeente Venray voor 1 maart 2022 een relatief lage prijs voor de dienstverlening, gezien de marktontwikkelingen. De afgelopen tien jaar nam geleidelijk het aandeel private inzamelbedrijven op de inzamelmarkt af, ten gunste van de publieke sector. Dit zijn gemeenschappelijke regelingen of samenwerkingsverbanden, die de inzameling op zich nemen in meerdere gemeenten. De grootste private partijen die nu nog bij gemeenten inzamelen zijn Renewi, PreZero, Remondis en Van Kaathoven. Daar waar Renewi nu heeft aangegeven te willen stoppen, heeft Remondis sinds 2013 haar marktaandeel vervijfvoudigd. De concurrentie wordt helaas dus steeds minder.

Zouden we nu nog bij PreZero in het contract zitten (net als eerdergenoemde buurgemeenten), dan zou een fikse verhoging van tarieven te verwachten zijn in 2025. Dat laatste heeft niet alleen te maken met de afgenomen concurrentie. Het heeft ook te maken met de oorlog in Oekraïne, die voor tal van onzekerheden zorgt (waaronder brandstofprijzen⁵). Zo bekeken kunnen we tevreden zijn met de tarieven in dit contract, dat vlak voor deze oorlog voor 10 jaar is vastgelegd.

⁵ Door indexeringen ondervinden we alsnog hinder van stijgende brandstofprijzen, maar deze indexering rekenen we over een (gaan we vanuit) lager basistarief.

5.2 Verloop afvalstoffenheffing

Ondanks dat de gemeente goed zit bij Remondis, zijn de kosten van het inzamelen hoger geworden. Dit heeft met name te maken met het wekelijks inzamelen van GFT+E aan huis en het inzamelen van PMD met zakken. Hogere service aan huis levert immers ook hogere inzamelkosten op. Er worden kosten bespaard door onder meer vermindering van de verwerkingskosten voor restafval en hogere vergoedingen vanuit het Afvalfonds Verpakkingen (geen afkeur PMD). Hieronder is het verloop van de gemiddelde afvalstoffenheffing (basistarief + gemiddeld aantal ledigingen) in een grafiek weergegeven. De heffing van 2024 moet nog vastgesteld worden en betreft dus een concepttarief.

Figuur 11. Ontwikkeling afvalstoffenheffing 2012-2024

De afvalstoffenheffing is af en toe hard gestegen in de loop der jaren. Niet alleen het nieuwe inzamelsysteem is hier de oorzaak van, maar ook hoge indexeringen van de afgelopen jaren spelen een grote rol. Deze indexeringen zijn hoog door gestegen brandstofkosten als gevolg van de oorlog in Oekraïne, maar bijvoorbeeld ook hogere loonkosten. De grote verschillen in de jaren ervoor (2019-2021) hadden te maken met een explosieve toename van verwerkingskosten door corona. Toen gingen immers velen het huis opruimen. De verwerkingskosten stegen ook door veel afgekeurd PMD-afval. In 2020 zakte ook nog de papierprijs hard in, wat voor een flinke kostenpost zorgde. Vaak zijn het dus ook externe factoren die zorgen voor fluctuatie in de afvalstoffenheffing. Daarom is in 2022 besloten de egalisatievoorziening te verhogen tot 10% van de totale afvalbegroting. Zo kunnen voor twee begrotingsjaren grote tegenvallers opgevangen worden. De stijgingen in de afvalstoffenheffingen zijn consistent met de landelijke ontwikkeling van de afvalstoffenheffing.

5.3 Ambitie 'Kosten'

De ambitie uit de Kadernota lijkt inmiddels uit een ander tijdperk. Deze luidde: "De komende vijf jaar betalen inwoners gemiddeld niet meer dan € 177 afvalstoffenheffing per huishouden (vast en variabel) en vanaf 2019 daalt deze gemiddelde heffing." In 2017 was de conclusie van de tussenevaluatie nog positief. De gemeente lag op koers. Inmiddels blijkt de €177 geheel onrealistisch, laat staan dat deze heffing nog verder zou dalen. Externe factoren drukken met name het stempel op de kosten van de afvalstoffenheffing. De gedachte dat 'meer circulair' ook automatisch 'minder kosten' betekent, kunnen we (helaas) laten varen.

6 Uitvoeringsprogramma

6.1 Maatregelen uit de Kadernota

In het bijbehorende uitvoeringsprogramma van de Kadernota is een aantal concrete maatregelen benoemd om de gestelde ambities te bereiken. Deze acties zijn geëvalueerd in de tussenevaluatie van 2017. In die rapportage is terug te lezen wat er destijds mee gedaan is.

Het gaat om de volgende acties:

- Campagne inleveren elektrische apparaten
- Campagne GFT-scheiding, thuis composteren en voedselverspilling
- Voorlichting afvalstromen (Afvalkalender)
- Educatie (samenwerking Raayland, maatschappelijke stages, milieukeek)
- Verbeteren tariefstructuur GFT/ tuinafval
- Jaarlijkse compostactie
- Voorbereidend onderzoek aanbesteding beheer milieustation
- Campagne afvalscheiding gemeentehuis
- Benutten organische afvalstoffen voor duurzame energie of biomassa
- Gerichtte handhaving tegen bijplaatsingen, dump, zwerfafval en illegale inzameling
- Gezamenlijke aanpak afvaldump/ zwerfafval
- Pilot ontwerpen geschikte inzamelstructuur
- Pilot belonen afvalscheiding

Sommige van deze acties of werkzaamheden lopen nog steeds en behoeven een update ten opzichte van de tussenevaluatie.

Handhaving op overlast van afval

De inzet van handhaving is belangrijk om overlast van afval in de openbare ruimte tegen te gaan. De BOA's van de gemeente Venray werken gezamenlijk voor 1 fte aan het tegengaan van onder meer afvaldump, zwerfafval en illegale afvalinzameling. Zij surveilleren vrijwel dagelijks. Ook controleren ze gedumpte afvalzakken op adresgegevens. Tussen 2018 en 2021 werd cameratoezicht ingezet bij afvalinzamelpunten in Venray. Het aanwijzingsbesluit hiervoor werd niet verlengd na drie jaar, doordat er een nieuw inzamelsysteem op komst was.

Tussen 2020 en 2022 moesten de BOA's vaak prioriteit geven aan kwesties met betrekking tot de coronapandemie. In 2020 zijn er 16 afval-gerelateerde boetes uitgedeeld, ten opzichte van 60 boetes in 2019. Sinds 1 januari 2021 tot halverwege 2023 hebben de BOA's 43 boetes uitgedeeld, waarvan 17 bij een speciale handhavingsactie in het voorjaar van 2023. Het is lastig om overtreders op heterdaad te betrappen. Adresgegevens worden steeds vaker van het afval afgescheurd, zodat de eigenaar van de gedumpte afvalzak moeilijk te traceren is. Tussen het cluster Afval en de BOA's is regelmatig afstemming over welke 'hotspots' vaak te controleren.

Schonere leefomgeving

Sinds 2013 wordt tien keer per jaar op 150 locaties in de gemeente de kwaliteit van de openbare ruimte gemeten. Grof- en fijn zwerfafval zijn hier onderdeel van. Een extern bureau voert deze schouwingen uit. Gemiddeld gezien over de gehele gemeente voldoet de kwaliteit binnen de gestelde grenzen. In de loop der jaren zien we wel een achteruitgang in de kwaliteit. Waar we van 2018 tot en met 2020 nog bij 4 van de 10 schouwen boven de 10% afkeur maten, zitten we in 2021 en 2022 op 7 van de 10 schouwingen. Het gaat dan met name over het kernwinkelgebied en stationsgebied waar de kwaliteit van de uitvoering niet voldoet aan de gestelde eisen. In 2018 was het centrum juist nog van hogere beeldkwaliteit dan de woongebieden, vorig jaar was dit andersom.

Het opruimen van zwerfafval door individuele vrijwilligers

Een groot aantal vrijwilligers ruimt zwerfafval op in onze gemeente. Deze hebben we niet allemaal in beeld, maar we schatten het in op een paar honderd vrijwilligers. We zien hier de kracht van de gemeenschap, waar bewoners steeds meer zelf initiatief nemen en de rol van de gemeente faciliterend is. De zwerfafvalrapers zorgen ook voor sociale cohesie tussen de bewoners van de wijken en dorpen. Momenteel faciliteert de gemeente met het aanbieden van materiaal en laten ophalen en afvoeren van het geraapte zwerfafval. In het buitengebied wordt aanvullend door verenigingen zwerfafval geraapt tegen een vergoeding. Daar waar de verenigingen in het buitengebied dit niet af krijgen, wordt het overgenomen door het Werkhuis van tbs-kliniek de Rooyse Wissel. Het rapen met verenigingen wordt gecoördineerd door Synthese en gefaciliteerd door Monsdal, betaald door de gemeente. We werken aan een plan om een goed beeld te krijgen van het aantal vrijwilligers, de organisatie van opruimacties en het positief stimuleren en waarderen van de vrijwilligers.

Project Schone Maas

Vanaf 2016 neemt Venray deel aan het project Schone Maas. De provincies Noord-Brabant en Limburg, Rijkswaterstaat, waterschappen, terreinbeheerders, natuurorganisaties, gemeenten, andere lokale partijen, bedrijven, verenigingen en vrijwilligers werken samen om het zwerfafval in en om de Maas op te ruimen. Dit gebeurt in maart of april, na het hoogwater. IVN organiseert dit in opdracht van de gemeente en betreft hier andere verenigingen bij. Ze ontvangen hier een vergoeding voor. Dit project loopt nog steeds goed.

Keep it Clean Day

Sinds 2012 organiseerde een groep oud-medewerkers van de gemeente in september de Keep it Clean Day, waar elk jaar meer dan 1000 leerlingen aan meededen. Door corona zijn deze activiteiten op een lager pitje gezet. De vrijwilligers waren op leeftijd en zijn helaas gestopt in deze periode. Het organiseren van de Keep it Clean Day past momenteel niet binnen de reguliere werkzaamheden van de gemeente. Er wordt geprobeerd om de organisatie bij andere vrijwilligers neer te leggen of de Keep it Clean Day op een andere manier nieuw leven in te blazen.

Afvalscheiding op het gemeentehuis

Sinds 2019 wordt het afval van het gemeentehuis ongescheiden ingezameld en verwerkt door de firma Van Happen. Van Happen sorteert het afval vervolgens uit met hun nascheidingsinstallatie, waar zij onder meer plastic en metalen eruit halen. Voorheen werd dit nog 'aan de bron' gescheiden op het gemeentehuis, maar dit afval werd zo vaak afgekeurd dat uiteindelijk gekozen is voor nascheiding uit het restafval. Het ingezamelde restafval lag de afgelopen jaren tussen de 8000 en 10.000 kilo per jaar.

Vanaf januari 2024 mogen we geen kartonnen bekertjes meer gebruiken, omdat hier een plastic laagje in zit. Er wordt nog bekeken wat het beste alternatief is. In 2022 hebben we 289.000 kartonnen bekertjes gebruikt. Deze worden apart ingezameld en gecomposteerd. Papier en karton wordt ook apart ingezameld en gerecycled. We hebben geen aparte GFT+E inzameling, omdat de hoeveelheden te klein zijn. Een wekelijkse inzameling zou meer CO₂-uitstoot door het transport opleveren dan het zou besparen door gescheiden afvalverwerking.

De overstap naar nascheiding en het niet scheiden van GFT+E past niet binnen het beleid van 'het goede voorbeeld geven'. In het nieuwe grondstoffenplan bekijken we opnieuw wat hierin mogelijk is.

6.2 'Nieuwe' maatregelen

Soms zijn er nieuwe projecten ontstaan in de afgelopen jaren die niet voorzien waren in de Kadernota, maar waar wel vraag naar was. De belangrijkste zetten we hier op een rij.

Pilot afvalcoach

Op 1 maart 2022 is het nieuwe afvalbeleid van start gegaan. Van de inwoners werd een grote gedragsverandering gevraagd. Sinds in de invoering van het nieuwe beleid is er overlast van afvalzakken voor plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankpakken (PMD) op sommige plekken in de gemeente. Het inzetten van reguliere en extra communicatiemiddelen bleek niet overal afdoende om het gat tussen inwoner en beleid te dichten. Een afvalcoach met een persoonlijke aanpak heeft in veel andere gemeenten bewezen een verbindende schakel te zijn, voordat handhaving ingeschakeld wordt.

In september 2022 zijn we daarom gestart met een pilot, waarbij er één dag per week een ingehuurd afvalcoach naar Venray komt. Samen met de Venrayse toezichthouder voor afval helpt de afvalcoach inwoners met het scheiden en aanbieden van afval. Eén van de doelen is het verkeerd aanbieden van PMD-afval te voorkomen. In maart 2023, een jaar sinds het nieuwe afvalbeleid, is er nog steeds overlast van zakken die te vroeg buiten staan. Daarom vond in juni 2023 een actie plaats in de wijk Brukske. Deze intensievere inzet van de afvalcoach leidde tot minder zakken in het straatbeeld. Voordat we een eventuele structurele inzet van een

afvalcoach aan de gemeenteraad voorleggen (in een nieuw grondstoffenplan), wordt momenteel gezien hoe we de pilot kunnen verlengen met een jaar.

E-waste Race op basisscholen

De E-waste Race is een wedstrijd tussen scholen in een regio om zoveel mogelijk elektronisch afval bij mensen uit de buurt op te halen. Tijdens de E-waste Race kunnen buurtbewoners hun elektronisch afval meegeven aan scholieren. De school scoort hier punten mee en de winnaar wint een schoolreisje. Verschillende scholen uit de gemeente Venray en buurgemeenten doen sinds 2018 mee aan de E-waste Race. Basisschool De Lier uit Merselo was in 2023 met 5.041 ingezamelde apparaten de eerste Venrayse winnaar van de E-waste Race. Met de E-waste Race wil de gemeente de bewustwording vergroten onder scholieren en inwoners over de waardevolle grondstoffen in elektronisch afval en het belang van het apart inzamelen hiervan. Op school krijgen de leerlingen ook gastles over de omstandigheden waaronder deze grondstoffen gewonnen worden en hoe we naar een circulaire economie toewerken.

Afvalscheiding op scholen

Alle basisscholen in de gemeente Venray scheiden vanaf 1 januari 2023 hun afval. Bij de scholen staan bakken voor papier, PMD, GFT+E en restafval. Het scheiden van afval op school sluit aan bij het afvalbeleid van de gemeente. Door afval apart in te zamelen, kan er zoveel mogelijk worden hergebruikt. Het draagt er bovendien aan bij dat scheiden van afval voor alle kinderen een vanzelfsprekendheid wordt. Niet alleen thuis, maar ook op school.

Toekomstscenario's oud papier

De inzameling van oud papier in onze gemeente vraagt om een herijking. Hierover heeft de raad in januari 2023 een raadsinformatiebrief ontvangen. Los van de hoogte van de vergoeding die verenigingen ontvangen voor oud papier, willen we samen met de verenigingen een toekomstplan maken voor de inzameling van oud papier in de komende jaren. Met name in aanloop naar eind 2024, wanneer het contract met inzamelaar Van Munster eindigt en zich nieuwe kansen voordoen om de inzameling van oud papier te optimaliseren. De kosten voor de oud papierinzameling moeten in ieder geval behapbaar blijven. Daarbij moeten we een goede afweging maken tussen de belangen van onze inwoners en de verenigingen. Op het moment van schrijven is de gemeente in gesprek met de verenigingen over eventuele toekomstscenario's.

Afvalstoffenverordening

In de raadsvergadering van juni 2023 is een nieuwe afvalstoffenverordening vastgesteld. In de daaropvolgende collegevergadering is ook een nieuw 'Besluit nadere regels' vastgesteld, die is gebaseerd op de nieuwe afvalstoffenverordening. Op grond van artikel 10.23 van de Wet Milieubeheer zijn gemeenten verplicht een afvalstoffenverordening op te stellen. De vorige afvalstoffenverordening in Venray stamde uit 2010 en was niet meer actueel. Aanleiding voor het herzien van de verordening was onder meer het gewijzigde afvalbeleid sinds 1 maart 2022.

Inzameling kerstbomen

Sinds 2023 haalt inzameldienst Remondis op een van tevoren aangekondigde datum de kerstbomen aan huis op. Afgelopen jaren brachten de inwoners hun kerstboom naar een verzamelplek, maar hier wilde de gemeente vanaf. De verzamelplekken bleken namelijk ook ander afval aan te trekken dan afgedankte kerstbomen. Daarnaast vormden de hopen kerstbomen een brandgevaar rond oud & nieuw. De inzameling van kerstbomen aan huis verliep naar tevredenheid van de gemeente. Uit de eerste ervaring blijkt dat er naderhand minder gedumpte kerstbomen gevonden worden dan de jaren ervoor.

7 Conclusies

In de Kadernota 2013-2025 staat dat het belangrijkste doel van de gemeente Venray is om zoveel mogelijk grondstoffen uit huishoudelijk afval opnieuw te gebruiken, tegen gelijkblijvende kosten voor de burger. In deze evaluatie constateren we dat dit niet helemaal gelukt is. De kosten zijn gestegen, maar het milieurendement ook. De deelconclusies per hoofdstuk laten dit zien.

Ambities niet altijd haalbaar

In de Kadernota waren drie ambities gesteld. Kort gezegd (1) maximaal 10 kg restafval per inwoner per jaar, (2) basisvoorzieningen voor het scheiden van afval en (3) een dalende afvalstoffenheffing. Twee van deze ambities, de eerste en de laatste, blijken onhaalbaar. Zonder blind te staren op de ambities zijn er wel mooie resultaten te benoemen.

- Op milieugebied is er een enorme inhaalslag gemaakt dankzij het nieuwe inzamelsysteem. Gemeente Venray bevindt zich hiermee in de groeiende groep gemeenten dat minder dan 100 kilogram restafval per inwoner per jaar produceert.
- Het serviceniveau is gestegen doordat er meer en vaker aan huis ingezameld wordt.
- Helaas zijn de kosten ook gestegen, maar dat is onoverkomelijk. De gemeente Venray zit niet verkeerd met het huidige inzamelcontract voor de komende jaren. De ambities hebben bijgedragen aan waar de gemeente Venray nu staat. De visie achter de ambities is nog steeds relevant, al zal deze richting de toekomst iets aangescherpt moeten worden.

Nieuw grondstoffenplan

We gaan aan de slag met een nieuw grondstoffenplan voor de komende jaren. Een nieuw grondstoffenplan dat voortbouwt op het huidige afvalbeleid. Gezien het feit dat het scheidingspercentage van het fijn huishoudelijk afval op een hoogtepunt zit, verschuift in de toekomst de focus naar grof huishoudelijk afval, willen we dichterbij de doelstellingen komen.

De Kadernota 2013-2025 is tot stand gekomen na een uitgebreid voortraject. Met het recente bewonersonderzoek op zak alsook deze evaluatie, is zo'n voortraject niet nodig in aanloop naar het grondstoffenplan. Ook omdat de omslag die in 2022 gemaakt is uiteindelijk veel meer impact heeft op de Venrayse huishoudens dan te verwachten veranderingen in de komende jaren. Uiteraard nemen we de raad wel mee in het proces naar een nieuw grondstoffenplan. Zo werken we samen verder aan een circulair Venray.

Bijlagen

1. Inwonerspeiling afvalinzameling gemeente Venray – april 2023 (separaat document)

Naslagwerk

1. Kadernota afvalbeleid 2013-2025
2. Kadernota afvalbeleid – evaluatie 2017

Raadhuisstraat 1
Postbus 500, 5800 AM Venray
Telefoon (0478) 52 33 33
Telefax (0478) 52 32 22
E-mail gemeente@venray.nl
Internet www.venray.nl
KvK-nummer 14132389

IBAN NL20 BNGH 028 5028 383 (belastingen)
IBAN NL11 BNGH 028 5008 757 (algemeen)
BIC BNGHNL2G

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 19 september 2023
Pagina 1 van 1

Behandeld door Mieke Olde Engberink
Uw kenmerk

Onderwerp Evaluatie kadernota Afval 2013-2025

Beste leden van de gemeenteraad,

In navolging op het Sprekersplein van 30 mei jl. delen wij graag met u bijgaand evaluatierapport van de kadernota Afval 2013-2025. Met de uitkomsten van deze evaluatie gaan we aan de slag met een nieuw grondstoffenplan voor de komende jaren. Uw raad nemen wij hier graag in mee. Op 31 augustus jl. was een aantal van u al mee op werkbezoek naar het milieustation en in december is er een raadsavond over afval. Daar kunnen we het evaluatierapport en de koers voor het nieuwe grondstoffenplan bespreken. Deze verwachten we in het voorjaar van 2024 op de raadsagenda.

Uiteraard werken we in de tussentijd verder aan de optimalisatie van het huidige afvalbeleid, onder meer door het tegengaan van overlast op een aantal plekken in onze gemeente. Bijvoorbeeld met behulp van de afvalcoach. Ook werken we aan een nieuw inzamelscenario voor het oud papier in samenwerking met de verenigingen, zoals aangekondigd in de raadsinformatiebrief van 26 januari jl. Zo werken we samen verder aan een circulair Venray.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de burgemeester,

de secretaris,

M.C. Uitdehaag

E.G.J. Voorn

Inwonerspeiling afvalinzameling in opdracht van gemeente Venray

Dossiernummer: 23CC101

Tilburg, 21 april 2023

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Vraagstelling en onderzoeksopzet.....	5
2. Typering respondenten	6
3. Inzameling PMD	7
4. Inzameling GFT+E.....	8
5. Inzameling oud papier en karton.....	10
6. Inzameling restafval.....	11
7. Milieustation.....	13
8. Overige onderwerpen.....	14
9. Stellingen	15
10. Ideeën of suggesties.....	17
Contact	18

Samenvatting

Alle inwoners van de gemeente Venray konden via een enquête laten weten wat ze vinden van de afvalinzameling. Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van drie enquêtes. Twee onder een representatief deel van de inwoners uit de laagbouw en de hoogbouw. Daarnaast kregen alle overige adressen via diverse media een uitnodiging de enquête digitaal in te vullen. Uit een vergelijking tussen de uitkomsten van de steekproeven en die van de overige adressen komt naar voren dat de resultaten sterk overeenkomen. De resultaten van de steekproeven zijn leidend en worden getoond. Waar de resultaten van de overige adressen noemenswaardig afwijken en waar nodig ter verduidelijking, wordt dit in het rapport benoemd. De belangrijkste resultaten worden hieronder besproken.

Inzameling PMD

- De meeste bewoners in de laagbouw bieden elke inzamelronde (één keer per twee weken) 1 of 2 zakken aan. Een derde van de bewoners in de hoogbouw biedt niet elke inzamelronde (één keer per week) PMD aan. De overige inwoners bieden meestal 1 zak aan.
- Vrijwel iedereen stoot zich in meer of mindere mate aan PMD-zakken die te vroeg buiten staan.
- Twee derde van alle bewoners geeft aan het PMD beter te scheiden met de inzameling aan huis.
- Bewoners geven de inzameling van PMD gemiddeld een 7,6 (laagbouw) en 7,0 (hoogbouw).

Inzameling GFT+E

- De helft van de bewoners in de laagbouw biedt de GFT+E-container elke week aan. Belangrijkste redenen zijn voorkomen van stankoverlast, maden en vliegen.
- 60% van de bewoners in de laagbouw is met de introductie van de wekelijkse inzameling met name de groente-, fruit- en etensresten

beter gaan scheiden. Twee derde heeft een apart bewaarmiddel in de keuken in gebruik. De overige een derde deponert het GF+E rechtstreeks in de groene container.

- In de hoogbouw brengen de meeste bewoners hun groente-, fruit- en etensresten één of meerdere keren per week naar de GFT+E zuil. Drie kwart heeft in de keuken een apart bakje op het aanrecht of een (ingebouwde) afvalbak waar ze het GF+E tijdelijk bewaren.
- Bewoners geven de inzameling van GFT+E gemiddeld een 8,3 (laagbouw) en 7,1 (hoogbouw).

Inzameling oud papier en karton

- De meeste bewoners geven het oud papier en karton mee met de inzameling aan huis. Een kleiner deel maakt gebruik van de brengvoorzieningen.
- In zowel laag- als hoogbouw geven bewoners de inzameling van papier en karton gemiddeld een 8,1.

Inzameling restafval

- Een vijfde van alle bewoners in de laagbouw laat de grijze container elke inzamelronde (één keer per 4 weken) legen. De overige bewoners doen dit minder vaak of nooit. Bij vrijwel alle bewoners is de container (bijna) helemaal vol op het moment dat ze deze laten legen.
- De helft van bewoners in de hoogbouw brengt het restafval minder dan eens in de 3 weken naar de ondergrondse container.
- Bijna de helft van de bewoners in de laagbouw brengt het restafval ook weleens naar het milieustation. In de hoogbouw is dit een kwart.
- In de laagbouw geeft bijna de helft van de bewoners aan minder restafval te hebben sinds de grijze container één keer per 4 weken wordt geleegd. In de hoogbouw geeft 69% van de bewoners aan

minder restafval te hebben sinds de wijzigingen in de afvalinzameling (PMD wekelijkse inzameling aan huis en GFT+E zuil nabij het complex).

- Bewoners geven de inzameling van restafval gemiddeld een 7,7 (laagbouw) en 7,8 (hoogbouw).

Milieustation

- Bewoners in de hoogbouw komen minder vaak op het milieustation (67% maximaal 1 keer per jaar) dan bewoners in de laagbouw (93% maximaal 3 keer per jaar).
- Het milieustation scoort goed op klantvriendelijkheid, toegankelijkheid en openingstijden. Ongeveer de helft van de bewoners beoordeelt de wachttijden en de tarieven als matig of onvoldoende.

Overige onderwerpen

- Bewoners geven de communicatie gemiddeld een 7,7 (laagbouw) en 7,3 (hoogbouw).
- Dat de afvalinzameling goed is voor het milieu vinden meer bewoners belangrijk dan lage kosten en een hoge service.
- Een tiende van bewoners uit de laagbouw heeft behoefte aan een afvalcoach in de buurt. In de hoogbouw geldt dit voor een kwart van de bewoners.

Meningen aan de hand van stellingen

- Twee derde van de bewoners maakt zich zorgen over de hoeveelheid afval die we met z'n allen produceren.
- Een nog ruimere meerderheid denkt een verschil te kunnen maken door afval zoveel mogelijk te scheiden.
- Afval scheiden vindt men over het algemeen ook niet moeilijk. Hoe gemakkelijker bewoners het afval kwijt kunnen, hoe beter ze het scheiden.

- Iets minder dan een derde van de bewoners vindt een lage afvalstofheffing belangrijker dan het gemakkelijk kwijt kunnen van afval. Een ongeveer even grote groep is het hier juist niet mee eens.
- Drie kwart van de bewoners vindt dat de gemeente goed communiceert over waar ze het afval kunnen laten en wanneer het wordt ingezameld.

1. Vraagstelling en onderzoeksopzet

De gemeente Venray is 1 maart 2022 gestart met een nieuwe manier van afval inzamelen. De belangrijkste wijzigingen zijn:

Laagbouw

- Inzameling restafval aan huis 1 x 4 weken in plaats van 1 x 2 weken
- Inzameling GFT+E aan huis wekelijks in plaats van 1 x 2 weken. Het tarief voor het laten legen van de GFT-container is komen te vervallen.
- Inzameling PMD aan huis in speciale zak 1 x 2 weken in plaats van brengen naar een wijkcontainer.
- Inzameling luiers via containers in de wijk (voorheen geen gescheiden inzameling).
- Geen tarief meer op het aanbieden van de GFT+E container

Flats en appartementen

- GFT+E zuil of 25 liter emmers (er was voorheen geen GFT+E inzameling).
- Wekelijkse inzameling PMD aan huis in speciale zak in plaats van brengen naar een wijkcontainer.
- De luiers die via containers in de wijk worden ingezameld gaan nu ook naar een speciale verwerkingsinstallatie. Voorheen was deze verwerkingsmogelijkheid er nog niet.
- Geen korting meer op het aanbieden van restafval.

Op 1 maart 2023 is het nieuwe afvalbeleid in de gemeente Venray een jaar onderweg. De gemeente wil van de inwoners weten wat zij van de huidige afvalinzameling vinden.

De AfvalSpiegel voerde in maart en april 2023 een inwonerspeiling uit. Inwoners konden via een enquête aangeven hoe ze het nieuwe inzamelstelsel beoordelen en wat ze belangrijk vinden als het gaat om de afvalinzameling. Het onderzoek is uitgevoerd in de vorm van drie enquêtes.

Steekproeven

Twee enquêtes zijn uitgevoerd onder een representatief deel van de inwoners uit de laagbouw en de hoogbouw (flats en appartementen). Voor elke groep is een steekproef gemaakt en zijn 1.600 adressen aangeschreven. De verschillende kernen zijn naar verhouding van het aantal adressen meegewogen in de beide steekproeven. De geselecteerde adressen konden de enquête zowel digitaal als op papier invullen.

Dit onderscheid in twee groepen is gemaakt omdat de inzamelwijze voor GFT+E-afval en restafval in de laagbouw (2 minicontainers) anders is dan in de hoogbouw (verzamelcontainers nabij het wooncomplex). Ook is de inzamelfrequentie van het PMD-afval afwijkend voor de laagbouw (1 keer per 2 weken) en de hoogbouw (wekelijks).

Overige adressen

Daarnaast heeft de gemeente via een bericht op de website, Facebook en de gemeentepagina in de Peel en Maas krant alle overige adressen uitgenodigd de enquête digitaal in te vullen.

Voor de resultaten van het onderzoek zijn de steekproeven leidend vanwege de representativiteit. Indien de resultaten onder de overige adressen sterk afwijken of waar een verduidelijking nodig is wordt dit op het niveau van de betreffende vraag getoond.

Betrouwbaarheid

De vraag is in hoeverre de enquêteresultaten overeenkomen met de mening van de gehele populatie in respectievelijk de laagbouw en hoogbouw, alsmede voor de gehele gemeente Venray. Niet iedere inwoner van Venray heeft namelijk de enquête ingevuld. Hoe effectief de enquête is meten we aan de hand van de foutmarge. Hoe kleiner de foutmarge, hoe meer we op de resultaten kunnen vertrouwen. Hoe groter de foutmarge, hoe minder zeker het is dat we de mening van de totale populatie hebben. Op basis van het totaal aantal deelnemers ten opzichte van de totale populatie in Venray (19.423 adressen/ huishoudens) kunnen we de foutmarge berekenen afgemeten aan alle respondenten. Daarnaast

vergelijken we specifiek de laagbouw met de totale populatie in de laagbouw (16.231 adressen) en de hoogbouw met de totale populatie in de hoogbouw (3.010 adressen).

Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95% bedraagt de foutmarge per groep als volgt:

Steekproef laagbouw	684 respondenten	foutmarge +/- 3,67%
Steekproef hoogbouw	492 respondenten	foutmarge +/- 4,04%
Overige adressen	1.012 respondenten	foutmarge +/- 3,00%

Het betrouwbaarheidsniveau is de mate van onzekerheid die je wil toelaten. Een betrouwbaarheidsniveau van 95% betekent dat je voor 95% zeker weet dat het werkelijke resultaat binnen de foutmarge valt. Dus als 60% van de deelnemers in de steekproef uit de laagbouw kiest voor antwoord 'ja' dan weten we voor 95% zeker dat 56,3% tot 63,7% van de totale laagbouwpopulatie antwoord 'ja' geeft.

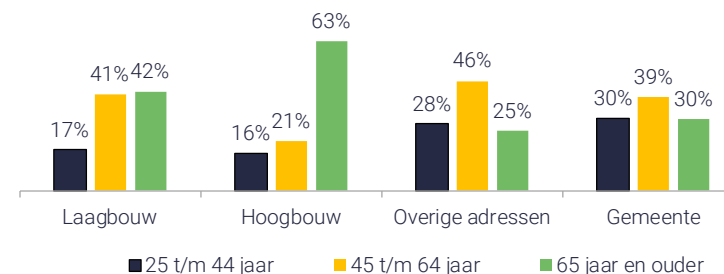
Op basis van het aantal respondenten kunnen we per groep stellen dat de resultaten binnen acceptabele marges een betrouwbaar beeld geven van de werkelijkheid. Hierbij de opmerking dat van de 1.012 respondenten uit de groep 'Overige adressen' slechts 97 respondenten woonachtig zijn in hoogbouw. Dit aantal is te weinig om specifiek voor de hoogbouw uit deze groep betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Daarom maken we geen vergelijkingen tussen antwoorden van de steekproef hoogbouw en de overige adressen hoogbouw. Indien we het hebben over gehele groep 'overige adressen', tellen we deze respondenten uit de hoogbouw wel mee en maken we alleen een vergelijking met steekproef laagbouw.

2. Typering respondenten

De onderzoeksgroepen worden getypeerd aan de hand van leeftijd en aantal personen per huishouden. Voor de 'overige adressen' kunnen we een vergelijking maken met de werkelijke verdeling op gemeenteniveau.

Leeftijdsopbouw

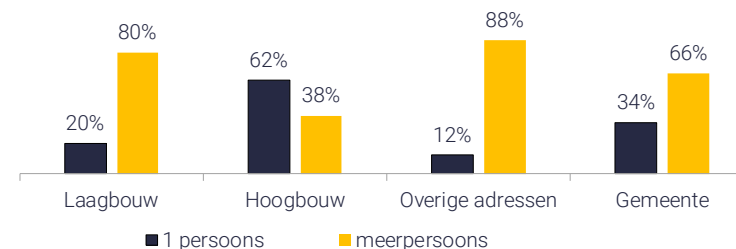
De groep onder 25 jaar is buiten beschouwing gelaten. Deze groep heeft vaak nog geen eigen huishouden en heeft in zeer beperkte mate de enquête ingevuld. Bij de 'overige adressen' is de leeftijdsgroep 45 t/m 64 jaar iets oververtegenwoordigd ten opzichte van de werkelijke leeftijdsverdeling in de gemeente Venray.

Figuur 2.1 Leeftijd respondenten per groep en werkelijk

Aantal personen per huishouden

Het aantal eenpersoons huishoudens in de groep 'overige adressen' is ondervertegenwoordigd ten opzichte van de werkelijke verdeling op gemeenteniveau.

Figuur 2.2 Huishoudgrootte respondenten per groep en werkelijk

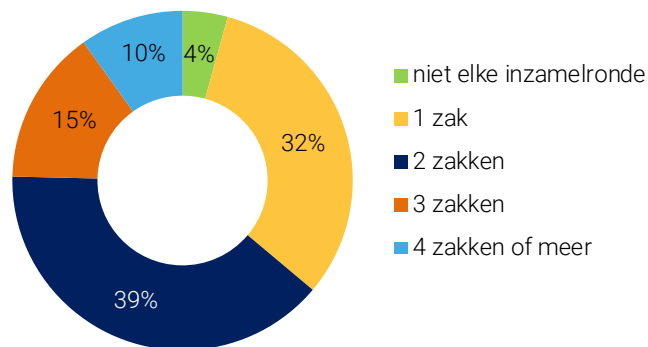
3. Inzameling PMD

Vanaf 1 maart 2022 zamelt de gemeente plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankpakken (PMD) aan huis in met een speciale zak. Inwoners in de laagbouw kunnen de zakken één keer per twee weken aan de straat zetten. In de hoogbouw worden de zakken elke week opgehaald.

3.1 Aanbieden PMD-zakken

Laagbouw

Ongeveer een derde van de respondenten in de laagbouw (32%) biedt één zak per inzamelronde aan. 39% van de respondenten biedt twee zakken aan. Een kwart biedt 3 of 4 zakken (of meer) aan.

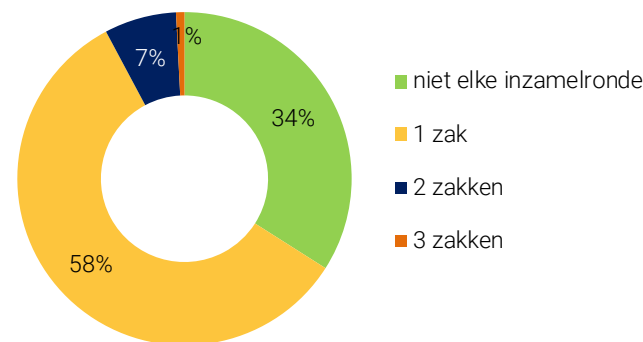

Figuur 3.1 Aantal PMD-zakken per inzamelronde (1 keer per 2 weken)

Bij de respondenten uit de groep 'overige adressen' die in de laagbouw wonen liggen de percentages iets anders. Daar biedt 17% gemiddeld 1 zak aan, 42% biedt 2 zakken aan en 34% biedt 3 of 4 zakken (of meer) aan. Een verklaring hiervoor is gelegen in het feit dat in de steekproef voor de laagbouw het percentage 65 plussers bijna twee keer zo hoog is als in de groep 'overige adressen'. Deze 65 plussers bieden per inzamelronde veel minder zakken aan dan de jongeren.

Hoogbouw

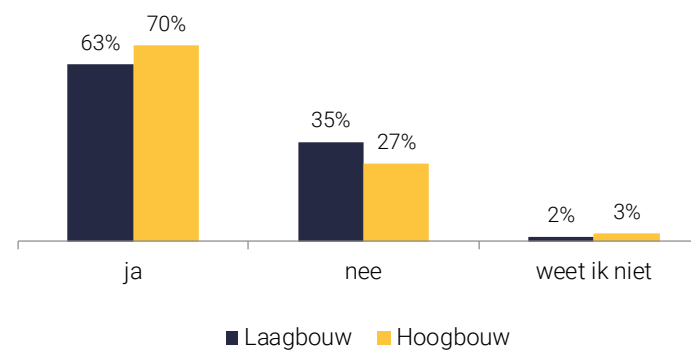
Ruim een derde van de respondenten in de hoogbouw (34%) biedt niet elke week een zak aan. Meer dan de helft (59%) van de respondenten in de hoogbouw biedt gemiddeld één zak per inzamelronde (= per week) aan. Een kleine groep (7%) biedt 2 zakken per week aan.

Figuur 3.2 Aantal PMD-zakken per inzamelronde (1 keer per week)

3.2 PMD beter scheiden

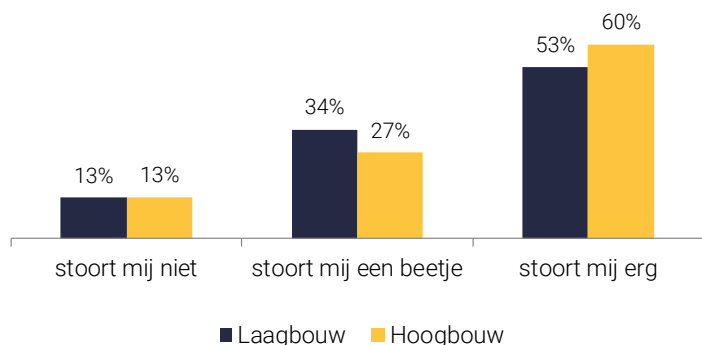
De meerderheid van de respondenten in zowel laagbouw als hoogbouw is het PMD beter gaan scheiden sinds de start van de huis-aan-huis-inzameling.

Figuur 3.3 Wel of niet beter gaan scheiden van PMD

3.3 PMD-zakken te vroeg buiten

De meerderheid van de respondenten in zowel laagbouw (53%) als hoogbouw (60%) stoort zich erg aan PMD-zakken die te vroeg buiten staan. Ongeveer een derde stoort zich hier een beetje aan. Slechts een kleine groep stoort zich hier niet aan.

Figuur 3.4 Storen aan PMD-zakken die te vroeg buiten staan
In de groep 'overige adressen' stoort het 5% niet.

3.4 Rapportcijfer inzameling PMD

Gemiddeld geven respondenten uit de laagbouw de inzameling van PMD een 7,6. De respondenten uit de hoogbouw geven met een 7,0 een iets lager cijfer. Daar geeft 18% een onvoldoende.

Uit onderzoeken van De AfvalSpiegel blijkt dat de Nederlander de inzameling van PMD, los van de methodiek, gemiddeld een 7,5 geeft. Het rapportcijfer in de laagbouw van Venray is dan ook gemiddeld. De score in de hoogbouw ligt onder het gemiddelde.

	Gemiddeld	5 of lager	6 of 7	8 of hoger
Laagbouw	7,6	11%	22%	67%
Hoogbouw	7,0	18%	29%	53%

Tabel 3.1 Rapportcijfer inzameling PMD

In de groep 'overige adressen' is het gemiddelde cijfer een 6,3.

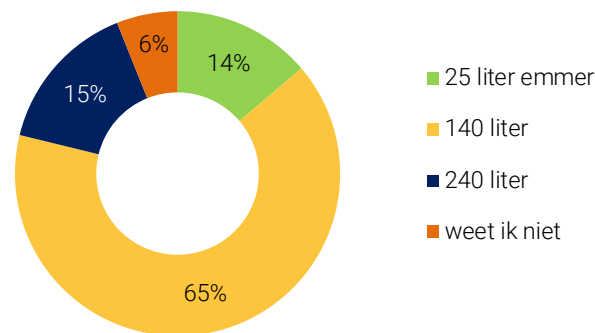
4. Inzameling GFT+E

Vanaf 1 maart 2022 zamelt de gemeente het groente-, fruit-, tuinafval en etensresten (GFT+E) in de laagbouw wekelijks aan huis in. Inwoners betalen geen kosten meer per keer dat zij de container laten legen.

Vanaf 1 maart 2022 zamelt de gemeente ook GFT+E in bij appartementencomplexen. Zij maken daarvoor gebruik van een GFT+E-zuil. Sinds de plaatsing zijn er problemen met het openen van de zuil. De gemeente werkt met de leverancier aan een oplossing.

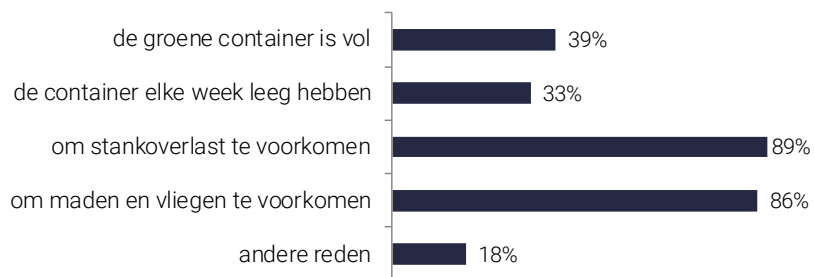
4.1 Wekelijkse inzameling in laagbouw

De meeste respondenten (65%) hebben een 140 liter container voor GFT+E in gebruik. 15% heeft een 240 liter container en 14% een 25 liter emmer.

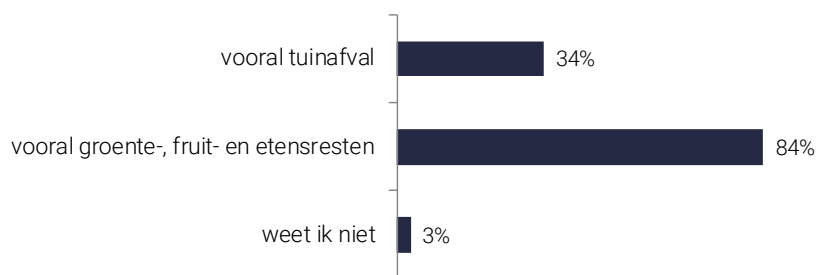
Figuur 4.1 Maat container GFT+E

De helft van de respondenten biedt de container elke week aan. Voor deze respondenten zijn de belangrijkste redenen het voorkomen van stankoverlast (89%) en maden en vliegen (86%). Het totaal is ruim meer dan 100% omdat de meeste respondenten meerdere redenen hebben genoemd.

Figuur 4.2 Redenen om de groene container wekelijks aan te bieden

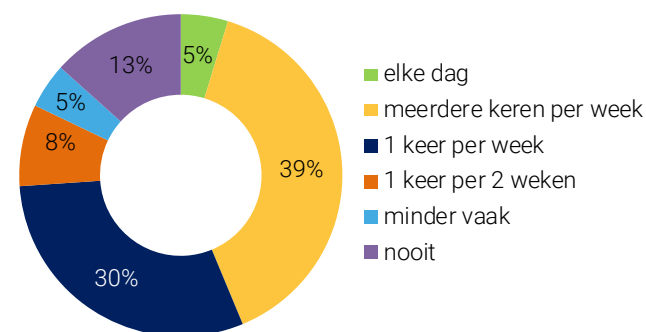
60% van de respondenten geeft aan GFT+E-afval beter te scheiden sinds de wekelijkse inzameling. Voor de meeste respondenten uit deze groep betreft het vooral beter scheiden van de groente-, fruit-, en etensresten (84%). Het totaal is meer dan 100% omdat een aantal respondenten aangeeft zowel tuinafval als groente-, fruit- en etensresten beter te scheiden

Figuur 4.3 Beter scheiden GFT+E-afval sinds wekelijkse inzameling

4.2 GFT+E zuilen in hoogbouw

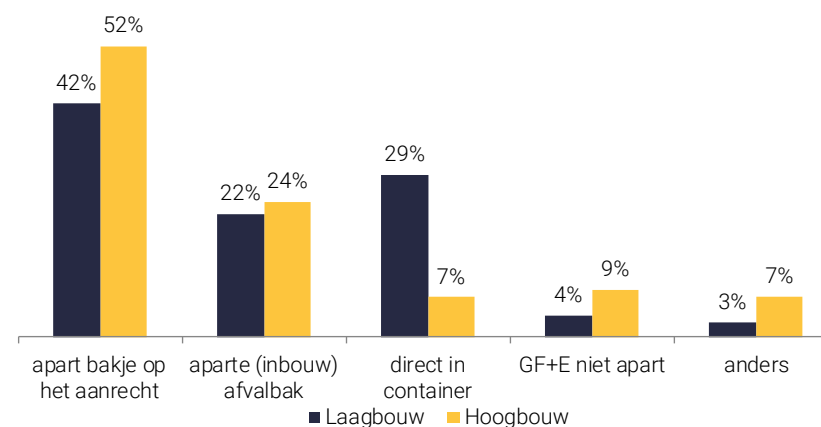
In de hoogbouw brengen de meeste respondenten de groente-, fruit-, en etensresten 1 keer per week (30%) of meerdere keren per week (39%) naar de speciale GFT+E zuil nabij hun complex. 13% gebruikt deze voorziening niet. 13%

Figuur 4.4 Frequentie wegbrengen GF+E afval naar GFT+E zuil

4.3 Apart houden groente-, fruit- en etensresten

Ongeveer de helft van de respondenten in zowel laagbouw als hoogbouw gebruikt een apart bakje op het aanrecht om de groente-, fruit- en etensresten apart te houden. Ongeveer een kwart heeft een aparte (inbouw) afvalbak. In de laagbouw deponiert 29% het GF+E-afval direct in de groene container. In de hoogbouw is dit 7%.

Figuur 4.5 Manier waarop respondenten GF+E-afval apart houden

4.4 Rapportcijfer inzameling GFT+E

Gemiddeld geven respondenten uit de laagbouw de inzameling van GFT+E een 8,3. Dit is een hoge score in vergelijking met andere gemeenten. In de hoogbouw is dit een 7,1 (ligt iets onder het gemiddelde) en geeft 20% een onvoldoende.

Uit onderzoeken van De AfvalSpiegel blijkt dat de Nederlander de inzameling van GFT+E, los van de methodiek, gemiddeld een 7,5 geeft. Het rapportcijfer in de laagbouw van Venray ligt ruim hoger. De score in de hoogbouw ligt onder het gemiddelde.

	Gemiddeld	5 of lager	6 of 7	8 of hoger
Laagbouw	8,3	3%	17%	81%
Hoogbouw	7,1	20%	23%	56%

Tabel 4.1 Rapportcijfer inzameling GFT+E

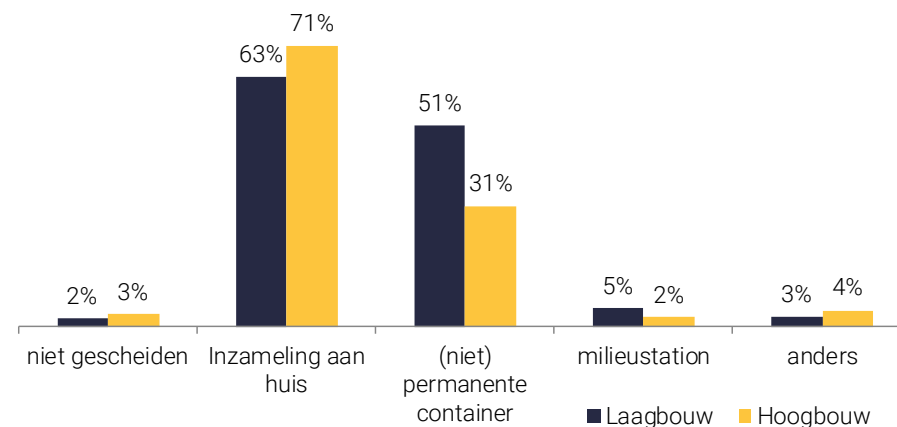
In de groep 'overige adressen' ligt het gemiddelde op een 8,0.

5. Inzameling oud papier en karton

Oud papier en karton wordt één keer per maand aan huis ingezameld. Ook kunnen inwoners het oud papier wegbrengen naar permanente en niet permanente containers in de verschillende kernen of naar het milieustation. In de inzameling van oud papier is niets gewijzigd per 1 maart 2022.

5.1 Aanbieden oud papier en karton

De meeste respondenten in zowel de laagbouw (63%) als de hoogbouw (71%) geven het oud papier en karton mee met de inzameling aan huis. Ongeveer de helft van de respondenten in de laagbouw (51%) voert het papier en karton af via een van de (niet) permanente containers. Voor 31% van de respondenten uit de hoogbouw geldt dit ook. Een hele kleine groep brengt het wel eens naar het milieustation. Het totaal per type bebouwing is meer dan 100% omdat een klein deel van de respondenten oud papier en karton op meerdere manieren aanbiedt.

Figuur 5.1 Manier waarop respondenten oud papier en karton aanbieden

5.2 Rapportcijfer inzameling oud papier en karton

Gemiddeld geven respondenten uit zowel laagbouw als hoogbouw de inzameling van oud papier en karton een 8,1. 6% van de respondenten geeft een onvoldoende.

Uit onderzoeken van De AfvalSpiegel blijkt dat de Nederlander de inzameling van oud papier en karton, los van de methodiek, gemiddeld een 7,9 geeft. Het rapportcijfer voor laagbouw en hoogbouw in Venray is dan ook gemiddeld.

	Gemiddeld	5 of lager	6 of 7	8 of hoger
Laagbouw	8,1	6%	18%	76%
Hoogbouw	8,1	6%	19%	75%

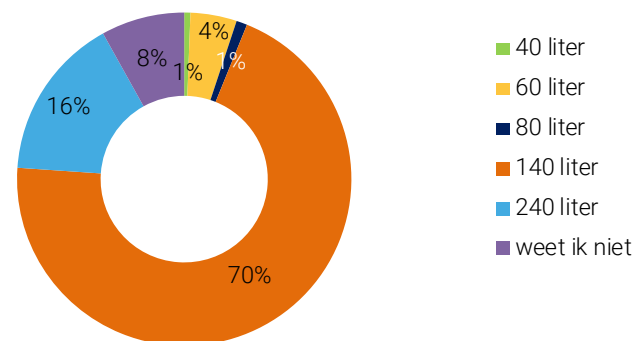
Tabel 5.1 Rapportcijfer inzameling oud papier en karton

6. Inzameling restafval

Vanaf 1 maart 2022 zamelt de gemeente restafval in de laagbouw 1 keer per 4 weken aan huis in. In de hoogbouw kunnen inwoners hun restafval aanbieden in een verzamelcontainer nabij het complex. Deze situatie is niet gewijzigd.

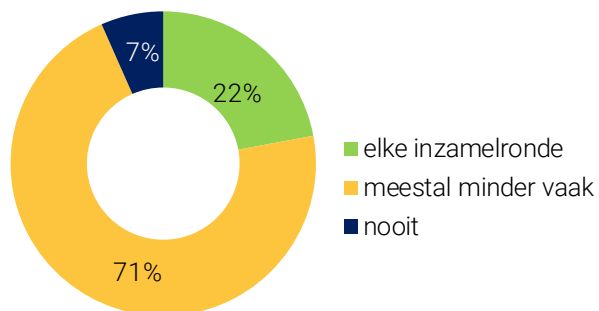
6.1 Inzameling in laagbouw

70% van de respondenten in de laagbouw heeft een 140 liter container voor restafval., 16% een 240 liter en de overige respondenten een 40, 60 of 80 liter maat.

Figuur 6.1 Maat container restafval

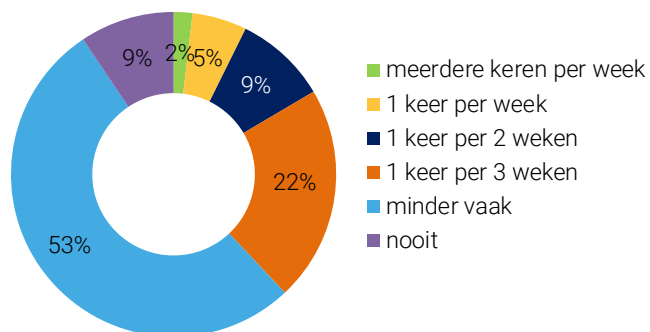
22% laat de restafvalcontainer elke inzamelronde (1 keer per 4 weken) legen. De overige 78% doet dit minder vaak of nooit. Bij vrijwel alle respondenten is de container (bijna) helemaal vol op het moment dat ze deze laten legen.

Figuur 6.2 Aanbiedfrequentie restafval

6.2 Inzameling in hoogbouw

53% van de respondenten brengt het restafval om de 4 weken of minder vaak naar de verzamelcontainer nabij hun complex. 9% biedt nooit restafval aan.

Figuur 6.3 Frequentie wegbrengen restafval naar de ondergrondse container

6.3 Andere manier van afvoeren restafval

44% van de respondenten in de laagbouw brengt het restafval wel eens naar het milieustation. In de hoogbouw geldt dit voor 24% van de respondenten. Een kleinere groep (5% in laagbouw en 13% in hoogbouw) neemt het restafval weleens mee naar werk, familie of vrienden.

6.4 Minder restafval na wijzigingen per 1 maart 2022

In de laagbouw geeft 42% van de respondenten aan minder restafval te hebben sinds de wijzigingen per 1 maart 2022. In de hoogbouw geldt dit voor 69%. Respectievelijk 12% (laagbouw) en 9% (hoogbouw) weet niet of ze minder restafval hebben.

In de groep 'overige adressen' geeft 58% aan minder restafval te hebben sinds de wijzigingen per 1 maart 2022.

6.5 Rapportcijfer inzameling restafval

Gemiddeld geven respondenten uit de laagbouw de inzameling van restafval een 7,7. In de hoogbouw is dit een 7,8. Respectievelijk 7 en 8% van de respondenten geeft een onvoldoende.

Uit onderzoeken van De AfvalSpiegel blijkt dat de Nederlander de inzameling van restafval, los van de methodiek, gemiddeld een 7,3 geeft. De rapportcijfers in Venray liggen iets hoger dan gemiddeld.

	Gemiddeld	5 of lager	6 of 7	8 of hoger
Laagbouw	7,7	7%	27%	66%
Hoogbouw	7,8	8%	28%	63%

Tabel 6.1 Rapportcijfer restafval in laagbouw en hoogbouw

In de groep 'overige adressen' ligt het gemiddelde op een 7,5.

7. Milieustation

Op het milieustation in Venray kunnen inwoners 6 dagen per week terecht om diverse afvalstromen in te leveren. Een deel van de afvalstromen kunnen zij gratis inleveren, voor een ander deel moeten zij betalen.

7.1 Frequentie bezoek

33% van de respondenten uit de hoogbouw komt nooit op het milieustation. Van de respondenten uit de laagbouw is dit 7%.

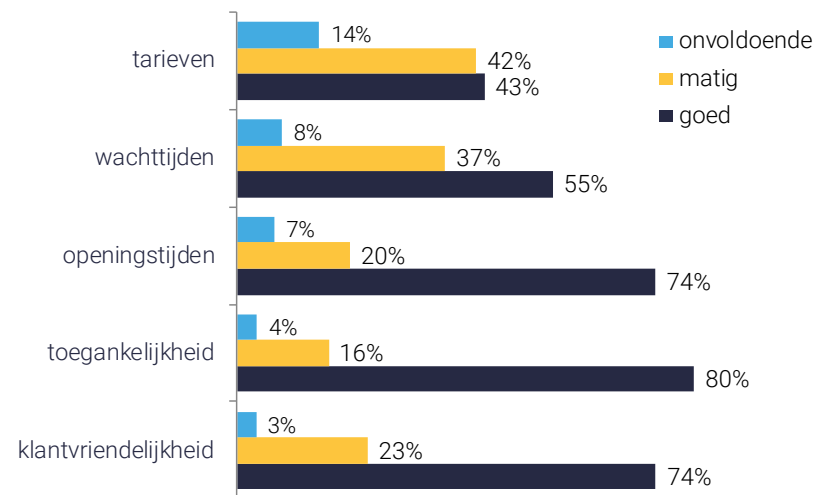
De meeste bezoekers uit de laagbouw komen maximaal 3 keer per jaar op het milieustation. Voor de meeste bezoekers uit de hoogbouw is dit maximaal 1 keer per jaar.

7.2 Beoordeling

In de enquête is gevraagd wat inwoners vinden van het milieustation wat betreft klantvriendelijkheid, toegankelijkheid, openingstijden, wachttijden en tarieven.

We laten het resultaat zien als totaal van laagbouw en hoogbouw, omdat de verschillen minimaal zijn. De inwoners die het milieustation nooit bezoeken en de inwoners die geen mening hebben, zijn buiten beschouwing gelaten.

De meeste respondenten beoordelen de klantvriendelijkheid, toegankelijkheid en de openingstijden als goed (respectievelijk 74%, 80% en 74%). Wat betreft wachttijden en tarieven is de beoordeling minder positief. 55% vindt de wachttijden goed, ruim een derde vindt ze matig en 8% geeft hiervoor een onvoldoende. Voor de tarieven geeft minder dan de helft een goed (43%). Een bijna even grote groep (42%) vindt de tarieven matig en 14% geeft een onvoldoende.

Figuur 7.2 Beoordelingen aspecten milieustation

In de groep 'overige adressen' zijn de onderlinge verschillen vergelijkbaar, maar liggen de percentages voor een 'goed' over de gehele linie iets lager.

8. Overige onderwerpen

Overige onderwerpen waar inwoners hun mening over konden geven zijn:

1. Rapportcijfer communicatie
2. Belangrijkste aspect afvalinzameling
3. Behoeftte aan afvalcoach

8.1 Rapportcijfer communicatie

In de aanloop naar de nieuwe manier van afval inzamelen per 1 maart 2022 heeft de gemeente inwoners op verschillende manieren geïnformeerd. Zo is er een nieuwsbrief met een afvalwijzer verstuurd. Ook heeft de gemeente een aparte webpagina ingericht met alle informatie over de veranderingen en zijn er voorlichtingsfilmpjes gedeeld via social media.

Aan inwoners is gevraagd hoe zij de communicatie over de nieuwe manier van afval inzamelen beoordelen. Dit kon door een rapportcijfer te geven. In de laagbouw is het gemiddelde rapportcijfer een 7,7. In de hoogbouw is dit een 7,3.

Uit onderzoeken van De AfvalSpiegel blijkt dat de Nederlander de communicatie over afvalinzameling gemiddeld een 7,2 geeft. De rapportcijfers in Venray liggen iets hoger dan gemiddeld.

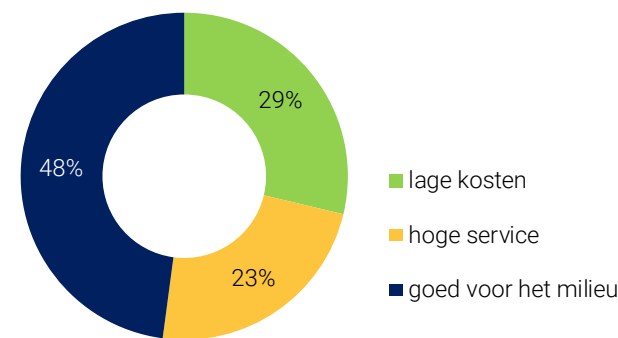
	Gemiddeld	5 of lager	6 of 7	8 of hoger
Laagbouw	7,7	5%	31%	63%
Hoogbouw	7,3	13%	38%	50%

Tabel 8.1 Rapportcijfer communicatie

In de groep 'overige adressen' ligt het gemiddelde op een 7,0.

8.2 Belangrijkste aspect afvalinzameling

Aan inwoners is gevraagd wat zij het belangrijkste aspect vinden van de afvalinzameling. We laten het resultaat zien als totaal van beide onderzoeksgroepen, omdat de verschillen minimaal zijn. 'Goed voor het milieu' wordt het meeste genoemd (48%).

Figuur 8.1 Belangrijkste aspect afvalinzameling

In de groep 'overige adressen' liggen de drie aspecten nog iets dichterbij elkaar: 37% goed voor het milieu, 34% lage kosten en 29% hoge service.

8.3 Behoeftte aan afvalcoach

Sinds september 2022 heeft de gemeente als proef een afvalcoach in dienst. Met praktische tips helpt de coach inwoners die moeite hebben met het scheiden en op de juiste wijze aanbieden van hun afval. de coach gaat ook in gesprek met inwoners die hun container op straat laten staan of die hun PMD-zakken buiten de inzameldag op straat zetten.

Er zijn respondenten (65 plussers vaker dan jongeren) die aangeven behoefte te hebben aan de ondersteuning van een afvalcoach. In de laagbouw is dit 9% en in de hoogbouw 24%. Vertaling van deze percentages naar alle huishoudens in Venray leert dat het dan om 1.460 huishoudens in de laagbouw gaat en 720 huishoudens in de hoogbouw.

In de groep 'overige adressen' heeft 16% behoefte aan een afvalcoach.

9. Stellingen

Aan inwoners zijn stellingen voorgelegd. De uitkomsten van de stellingen zeggen onder meer iets over de motivatie onder inwoners.

Uit de resultaten blijkt dat er over het algemeen weinig verschillen zijn in antwoorden tussen inwoners uit de laagbouw en hoogbouw. We laten dan ook het gemiddelde resultaat zien. Zie voor een compleet overzicht figuur 9.1 op de volgende pagina. Samengevat zijn de resultaten als volgt:

- 63% van de respondenten maakt zich zorgen over de hoeveelheid afval die we met z'n allen produceren.
- 87% is van mening dat ze zelf een verschil kunnen maken door afval zoveel mogelijk te scheiden.
- 78% vindt afval scheiden ook niet moeilijk. Wel geeft 80% aan afval beter te scheiden als ze het gemakkelijk kwijt kunnen.
- 32% vindt een lage afvalstoffenheffing belangrijker dan dat ze al hun afval gemakkelijk kwijt kunnen, 27% vindt dit juist niet.
- 72% geeft aan dat de gemeente goed communiceert over waar inwoners het afval kunnen laten en wanneer het wordt ingezameld.

Stellingen

Stelling 1: Ik maak mij zorgen over de hoeveelheid afval die we met z'n allen produceren.

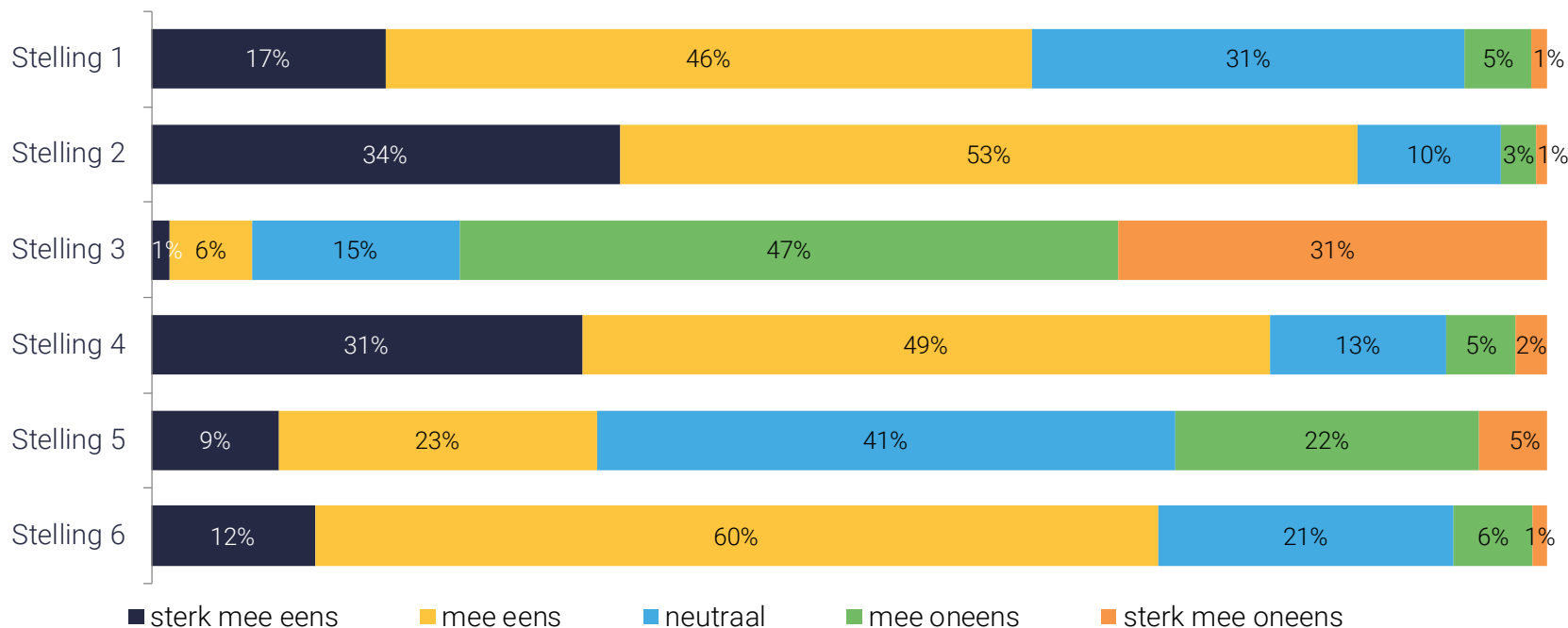
Stelling 2: Ik kan een verschil maken door afval zoveel mogelijk te scheiden.

Stelling 3: Ik vind afval scheiden moeilijk.

Stelling 4: Afval scheiden lukt beter als ik het gemakkelijk kwijt kan.

Stelling 5: Een lage afvalstoffenheffing is belangrijker dan dat ik al mijn afval gemakkelijk kan scheiden.

Stelling 6: De gemeente communiceert goed over waar ik afval kan laten en wanneer het wordt ingezameld.

Figuur 9.1 Stellingen

10. Ideeën of suggesties

Respondenten hadden de mogelijkheid om ideeën of suggesties te benoemen die de afvalinzameling of communicatie kunnen verbeteren.

Het percentage respondenten dat van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt varieert van 31% in de laagbouw tot 58% in de groep 'overige adressen'.

	Laagbouw	Hoogbouw	Overige adressen
Aantal	214	211	587
Percentage	31%	43%	58%

Tabel 10.1 Aantal en percentage respondenten met ideeën of suggesties

Alle ideeën en suggesties zijn opgenomen in een separate bijlage.

Contact

De AfvalSpiegel

Kraaivenstraat 21-15

5048 AB Tilburg

085 773 19 95

www.deafvalspiegel.nl

